

Daňové asignace jako forma financování neziskového sektoru

Tereza Petrášová

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza Petrášová**
Osobní číslo: **M15046**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Daňové asignace jako forma financování neziskového sektoru**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- V systematickém přehledu prezentujte poznatky z problematiky daňových asignací.

II. Praktická část

- Inspirujte se Slovenskou republikou a navrhňte případovou studii pro Českou republiku.
- Navrhňte fungování daňových asignací v České republice.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 275 s. ISBN 978-80-7478-841-3.

POISTER, Theodore H., Jeremy L. HALL a Maria Pilar ARISTIGUETA. Managing and measuring performance in public and nonprofit organizations: an integrated approach. Second edition. San Francisco, CA: Jossey-Bass and Pfeiffer Imprints, Wiley, 2015, 480 s. ISBN 9781118958568.

SLOVENSKO. Zákon č. 595 ze dne 31. decembra 2003 o dani z príjmov. In: Zbierka zákonov Slovenskej republiky, 2003, čiastka 243.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Anežka Vršovská
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 15. prosince 2017
Termín odevzdání bakalářské práce: 14. května 2018

Ve Zlíně dne 15. prosince 2017

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala. V případě publikace výsledků budu uvedena jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: TEREZA PETRAŠOVÁ

Petrašová

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá neziskovým sektorem a daňovými asignacemi, jako možnou formou financování, jejichž systém funguje v některých Evropských zemích. V práci jsou uvedeny dopady na neziskový sektor, veřejnost i státní sféru, které jsou s asignacemi spojovány. Na základě analýzy statistických dat a údajů Slovenské republiky je nastaven možný model fungování daňových asignací v České republice.

Klíčová slova:

daňová asignace, nezisková organizace, veřejné finance, daňový systém, daň z příjmů

ABSTRACT

The bachelor thesis is about non-profit sector and tax assignation as a form of financing used by some European countries. Thesis also indicate the impact on the non-profit sector, public and state administration, which are connected with the tax assignation. On the basis of analysis of statistical data of the Slovak Republik is set model for the functioning of tax assignation in the Czech Republic.

Keywords:

Tax Assignation, Non-profit Organization, Public Finance, Tax System, Income Tax

Tímto bych ráda poděkovala paní Ing. Anežce Vršovské za odborné vedení, cenné rady a čas, který mi věnovala při zpracování této bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	8
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÝCH FINANČÍ	13
1.1 PRINCIPY VEŘEJNÝCH FINANČÍ.....	13
1.2 ZÁKLADNÍ FUNKCE VEŘEJNÝCH FINANČÍ.....	14
2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE	15
2.1 VEŘEJNÉ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	15
2.2 SOUKROMÉ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	16
3 FINANCOVÁNÍ NEZISKOVÉHO SEKTORU	18
3.1 ZDROJE FINANCOVÁNÍ NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	18
3.2 FUNDRAISING.....	19
4 SPOLEK	20
5 DAŇOVÉ ASIGNACE	21
5.1 HISTORIE DAŇOVÝCH ASIGNACÍ.....	21
5.2 DAŇOVÁ ASIGNACE VE SLOVENSKÉ REPUBLICE.....	21
5.3 DAŇOVÁ ASIGNACE NA POLITICKÉ SCÉNĚ ČESKÉ REPUBLIKY	25
6 VÝHODY A NEVÝHODY DAŇOVÝCH ASIGNACÍ	29
6.1 POZITIVA DAŇOVÝCH ASIGNACÍ.....	29
6.2 NEGATIVA DAŇOVÝCH ASIGNACÍ.....	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
7 ANALÝZA STATISTICKÝCH ÚDAJŮ DAŇOVÝCH ASIGNACÍ VE SLOVENSKÉ REPUBLICE	32
7.1 ČÍSELNÉ ÚDAJE O DAŇOVÉ ASIGNACI NA SLOVENSKU	32
7.2 DAŇOVÉ ASIGNACE VERSUS DARY NA SLOVENSKU	39
7.3 BĚŽNÉ TRANSFERY NEZISKOVÝM ORGANIZACÍM VS. DAŇOVÉ ASIGNACE	42
8 NÁVRH MODELU DAŇOVÝCH ASIGNACÍ V ČESKÉ REPUBLICE	44
8.1 VELIKOST NEZISKOVÉHO SEKTORU	44
8.2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSOB	45
8.3 PREDIKCE PROCENTA DAŇOVÉ ASIGNACE A VÝVOJE DANĚ Z PŘÍJMŮ V ČR.....	46
8.4 DŮVODY PRO ZAVEDENÍ DAŇOVÝCH ASIGNACÍ.....	50
9 BEZÚPLATNÁ PLNĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	52
9.1 DŮVODY PRO PONECHÁNÍ MOŽNOSTI ODPOČTU DARŮ	54
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	66
SEZNAM OBRÁZKŮ	67
SEZNAM TABULEK	68

ÚVOD

Neziskové organizace tvoří podstatnou část každého národního hospodářství, a proto je nesmírně důležité jejich efektivní financování. Mezi nejvýznamnější zdroje, ze kterých tyto organizace čerpají finanční prostředky patří veřejné zdroje, kterými jsou například dotace a veřejné zakázky, dále příjmy z firemního a individuálního dárcovství, a v neposlední řadě to jsou také členské příspěvky a peněžní prostředky získané z hospodářské činnosti.

Jedním z problémů, které řeší neziskové organizace je právě otázka financování jejich činnosti. V Evropě tak byl zaveden nový zdroj financování, kterými jsou daňové asignace. Jde o rozhodnutí daňového poplatníka podpořit činnost neziskové organizace tím, že této organizaci poukáže určitou část ze své vypočtené daně z příjmů. Původ daňových asignací je v zemích s vysokým zastoupením věřících osob, kde byly daňové asignace zpočátku chápány jako nástroj financování církví. Postupně však byly zavedeny ve Španělsku, Litvě, Rumunsku, Slovensku, Maďarsku a Polsku. Česká republika je tak jediným státem z aliance Visegrádské čtyřky, která daňové asignace doposud nezavedla do legislativy.

Předmětem bakalářské práce je na základě analýzy dopadů na neziskový sektor a veřejnost navrhnout model fungování daňových asignací v České republice. Analýza je provedena na základě fungování daňových asignací ve Slovenské republice, podle níž jsou navržena opatření pro Českou republiku. Slovenská republika je vybrána pro naše zeměpisné sousedství, tudíž i větší srovnatelnost údajů. Důvod vybrání tohoto tématu je zájem o tento způsob financování neziskového sektoru. Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí.

V literární rešerši jsou vysvětleny základní pojmy z oblasti neziskového sektoru a jeho financování. Dále je popsán způsob zakládání a vedení spolku, jako nejhojněji zakládané formy právnické osoby v České republice v rámci neziskového sektoru. Obsahem teoretické části je rovněž vysvětlení problematiky daňových asignací. Zvláštní pozornost je věnována vývoji daňové asignace ve Slovenské republice. V závěru této části je popsán průběh situace ohledně daňových asignací na politické scéně České republiky. Rovněž jsou uvedeny výhody a nevýhody, které daňové asignace přinášejí.

Obsahem následující kapitoly je hodnocení analýzy v průběhu fungování daňové asignace ve Slovenské republice. Na základě daní z příjmů fyzických a právnických osob je určena maximální částka daňové asignace, která mohla být v jednotlivých letech daňovými subjekty asignována, a také procentuální vyžití daňové asignace fyzickými a právnickými osobami. Dále tato kapitola pojednává o zájmu o daňové asignace ze strany neziskového

sektoru. Prostřednictvím údajů o poskytnutých darech a finančních prostředcích je zhodnocen dopad na využití této instituce navzdory zrušení daňových výhod s darováním souvisejících. Na základě zjištěných údajů o velikosti neziskového sektoru a vybraných daní z příjmů fyzických a právnických osob je v další kapitole nastaven model fungování daňových asignací v České republice.

Neziskovým sektorem jsou v bakalářské práci rozuměny neziskové organizace, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, a které se mohou stát příjemcem daňových asignací. Pro výpočet velikosti neziskového sektoru v praktické části je vzhledem k dostupnosti dat neziskový sektor vymezen počtem nadací a občanských sdružení (spolků). Pro výpočty daně z příjmů fyzických osob jsou použity příjmy ze závislé činnosti a z podnikání či jiné samostatně výdělečné činnosti. Daň z příjmů právnických osob se rozumí příjmy organizací se sídlem v tuzemsku i v zahraničí.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě analýzy dopadů na neziskový sektor, veřejnost a státní sféru navrhnout možné fungování daňových asignací v České republice. Dílčím cílem je zhodnotit oprávněnost obav o možném útlumu státních dotací pro neziskové organizace a o útlumu dárcovství nejen ze strany individuálních ale i firemních dárců, které se v rámci daňových asignací objevují.

Bakalářská práce vychází z literárních rešerší, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Zdrojem pro teoretickou část jsou především odborné texty českých i zahraničních autorů, zabývajících se problematikou veřejných financí, neziskových organizací a jejich financováním a daňovými asignacemi. Dále práce využívá informací ze zákonů o daních z příjmů Slovenské i České republiky a Nového občanského zákoníku České republiky, z návrhu zákona o daňových asignacích v ČR, ze zápisů Rady vlády pro nestátní neziskové organizace. Zdrojem pro praktickou část bakalářské práce jsou především internetové stránky Finančních správ obou zemí, Ministerstva financí České republiky a Statistického úřadu Slovenské republiky.

Základem pro praktickou část je analýza statistických dat a údajů o daňových asignacích ve Slovenské republice. Analyzovány byly především daně z příjmů fyzických a právnických osob a sumy asignovaných částech v jednotlivých letech. Základem pro určení vývoje průměrné asignované částky na jednoho příjematele, je analyzován i počet příjematelů daňové asignace. Metoda komparace je rovněž použita při srovnávání daňových asignací, běžných transferů od státu a hodnoty darů a poskytnutých finančních příspěvků neziskovým organizacím fyzickými a právnickými osobami.

Zjištěné informace ze statistických dat Slovenska jsou aplikovány na údaje České republiky. Na základě závislosti daňových asignací na daních z příjmů fyzických a právnických osob na Slovensku je zjištěna rovnice. Dále je na základě údajů o daních z příjmů FO a PO z minulých let vytvořena predikce vybraných částek daní z příjmů v letech následujících. Takto zjištěné částky daní z příjmů jsou pro určení hodnot asignace následně dosazeny do již zmiňované rovnice. Výše procenta daňové asignace je odvozena z komparace údajů o počtu nadací a spolků a hodnot daní z příjmů fyzických a právnických osob na Slovensku a v České republice. Výše minimální částky, kterou by mohli daňoví poplatníci poukázat v České republice je zjištěna změnou hodnoty ve stejném poměru, jako se změnilo procento daňové asignace. V posledních kapitolách praktické části jsou na základě údajů o

počtu fyzických a právnických osob a částkách, které v letech 2011 až 2015 poskytly formou bezúplatného plnění, uvedeny důvody pro zavedení daňových asignací do české legislativy a důvody pro ponechání možnosti odpočtů poskytnutých bezúplatných plnění od základu pro výpočet daně z příjmů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÝCH FINANČÍ

Veřejné finance jsou veřejné peněžní prostředky, které spravuje stát a velmi často jsou spojovány s existencí veřejného sektoru, neboť je nutné jeho financování a efektivní řízení. Veřejný sektor se člení na státní správu a územní samosprávu. Velmi často se stává, že některé činnosti, které jsou ve veřejném zájmu, dokáží efektivněji zajišťovat nižší úroveň správy státu. Právě z tohoto důvodu se posilují jejich pravomoci a odpovědnosti.

Veřejné finance, jako nástroj k přerozdělování veřejných rozpočtů představují finanční operace, které probíhají v rámci určitého hospodářského systému mezi státem a subjekty systému. Těmito subjekty jsou především domácnosti, firmy, neziskové organizace, instituce veřejné správy nebo státní orgány. Finanční operace zabezpečují finanční prostředky, které následně slouží k rozdělování veřejných statků, jejich efektivní produkci i financování transferových plateb. Veřejné finance tvoří státní rozpočet, který je naplňován prostřednictvím daní, poplatků, cel nebo jinými příjmy, dále jsou tvořeny rozpočty obcí, svazků obcí a krajů, kde část daní zůstává a o jejich výdajích je rozhodováno dle potřeby a daném regionu. Poslední část tvořící veřejné finance jsou specifické fondy, které tvoří stát. Na druhou stranu jsou finanční prostředky z veřejných financí vydávány formou veřejných výdajů na poskytování veřejných služeb, kterými jsou např. zdravotnictví, policie, vzdělání, obrana apod.

Na jedné straně veřejných financí stojí vždy stát řízený vládou ovlivňující, jaká část statků bude kolektivně rozdělována, jak velké budou důchody a bohatství subjektů pomocí transferových plateb. Stát tedy rozhoduje o přerozdělování peněžních prostředků a o tom, jak velký objem bude pomocí fiskální politiky vyveden jako rozpočtové výdaje a následně přerozděleny.

1.1 Principy veřejných financí

Předmět veřejných financí je o tvorbě, alokaci a užití peněžních fondů, o fiskálních funkcích a principech. Pro veřejné rozpočty jsou charakteristické tři principy fungování.

Princip nenávratnosti spočívá v tom, že při zaplacení zákonem stanovené platby poplatníkem nevzniká nárok, aby mu tento peněžní vklad byl v nějaké podobě vrácen.

Princip neekvivalentnosti znamená, že při zaplacení zákonem stanovené platby, která je veřejným příjmem, neexistuje přímá vazba na veřejné výdaje. Subjektu není znám účel platby přerozdělovaných veřejných prostředků a zároveň není zaručeno, že přijaté

plnění z veřejných rozpočtů bude ekvivalentní celkové zaplacené platbě. Subjekt nikdy nedostane zpátky stejnou výši, jakou odvedl do veřejného rozpočtu.

Princip nedobrovolnosti. Finanční vztahy jsou legislativně upraveny právní normou a za porušení hrozí sankce. Subjekty jsou tedy nuceny odvádět platby do veřejného rozpočtu. Tento princip vede ke snaze minimalizovat odvody subjektů a maximalizovat příjmy státu.

1.2 Základní funkce veřejných financí

Veřejné finance, především státní rozpočet, plní tři důležité funkce:

Alokační funkce je rozhodování o použití zdrojů jako celku. Stát rozhoduje, jak velká část financí připadne na soukromé statky a služby a jaká část na veřejné statky a služby. Kritériem při rozhodování jsou mikroekonomická tržní selhání.

Redistribuční funkce souvisí s otázkami přerozdělování s cílem zmírnit nerovnost mezi ekonomickými subjekty. Řeší se, kterým skupinám a v jakém množství budou zdroje odebrány a komu mají být získané zdroje redistribuovány (např. důchody nebo sociální dávky).

Stabilizační funkce je činnost, při které dochází k ovlivňování dynamiky hospodářského růstu, zejména růstu produktu a zaměstnanosti, či ovlivňování inflace. Stát tedy buď přímo či nepřímo působí na vývoj ekonomiky pomocí fiskální politiky. (Buchta, 2016, s. 9,10,18,19)

2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Jedním z kritérií rozdělení národního hospodářství dle Pestoffova trojúhelníkového modelu je rozdělení na ziskový a neziskový sektor. Hlavním cílem ziskových organizací je maximalizace zisku, zatímco neziskové organizace nejsou primárně založeny za účelem dosahování zisku, ale za účelem produkce užitku. Neziskové organizace jsou zakládány za účelem uspokojování potřeb občanů v oblastech kultury, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních služeb, charity, životního prostředí, anebo veřejné správy. Různorodost těchto činností je hlavním rysem a silnou stránkou neziskového sektoru. I přesto, že statut neziskových organizací nedovoluje, aby byly zdrojem příjmů nebo zisku pro jednotky, které ji založili nebo ji řídí, mohou podnikat a vykázat kladný hospodářský výsledek za předpokladu, že jej použijí na rozvoj organizace. (Pelikánová, 2016, s. 15)

K dosažení cílů mohou neziskové organizace využít několik cest, existuje více prostředků jak jich dosáhnout. Organizace ve stanovách vymezí svůj předmět činnosti na hlavní činnost, tedy účel, pro který byla organizace zřízena a činnost doplňkovou, prostřednictvím které budou dosahovat cíle nepřímou. Hlavní činností může být jakákoliv, která odpovídá zájmu organizace. Neziskové organizace mohou v rámci své hlavní činnosti vyvíjet i příležitostně výdělečnou činnost. Pokud organizace vykoná výdělečnou činnost, není hned nutné ji přiřadit pod činnost doplňkovou. V tomto případě je rozhodná povaha nahodilé činnosti, nikoli soustavnost. Jelikož stát není schopen financovat všechny neziskové organizace, je doplňková činnost neboli hospodářská velmi podstatná pro dlouhodobé fungování. Zisk získaný z doplňkové činnosti je nedílnou součástí fungování neziskové organizace. Neziskové organizace mohou podnikat, pokud je to součástí hospodářské činnosti a takto získané prostředky budou výhradně použity k naplnění účelů, pro které byla organizace zřízena. Zisk z hospodářské činnosti je hlavním zdrojem financování neziskových organizací. (Dobrozemský, Stejskal, 2016, s. 69,79)

V České republice není pojem nezisková organizace oficiálním právním termínem nebo právní formou. Jedná se pouze o termín, který je ve společnosti do jisté míry ustálený. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen ZDP) pouze vymezuje pojem veřejně prospěšný poplatník. Podle ZDP je veřejně prospěšným poplatníkem poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci, svou hlavní činností vykonává činnost, která není podnikáním.

Za veřejně prospěšného poplatníka se dle ZDP nepovažují tyto subjekty:

- a) Obchodní korporace,
- b) Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,
- c) Profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizace zaměstnavatelů,
- d) Zdravotní pojišťovna,
- e) Společenství vlastníků jednotek a
- f) Nadace, která dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli, nebo jejíž činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli. (Česko, 1992, § 17 a)

Neziskové organizace se také rozlišují podle toho, zda se jedná o veřejné či soukromé organizace. Tato označení vyjadřují, kdo je zřizovatelem či iniciátorem zřízení takových organizací.

2.1 Veřejné neziskové organizace

Veřejné neziskové organizace se též označují jako státní či příspěvkové organizace. Tyto organizace zřizuje stát, kraje, obce, případně jejich organizační složky. Jedná se zejména o organizační složky státu, státní fondy a Pozemkový fond ČR a příspěvkové organizace, které zabezpečují výkon státní správy a zajišťují tak veřejné služby jako je školství, zdravotnictví a sociální služby. Možnou nevýhodou státních neziskových organizací může být ona podřízenost jejich zřizovateli.

Veřejné neziskové organizace jsou na rozdíl od nestátních neziskových organizací financovány přímo ze státního rozpočtu. Každoročně jim tak jsou prostřednictvím ministerstev nebo místních úřadů přiděleny finanční prostředky. Na druhou stranu se tyto organizace snaží pracovat na vlastním marketingu a budují dobré vztahy s veřejností. Aktivně pracují na fundraisingu a budují základnu svých dárců, neboť si mnohé tyto organizace uvědomují, že příliv finančních prostředků ze státního rozpočtu nemusí trvat věčně.

2.2 Soukromé neziskové organizace

Soukromé neziskové organizace jsou často označovány jako nestátní neziskové organizace (dále jen NNO). Jejich zřizovatelem je občan nebo skupina občanů a jsou na státu nezávislé.

Takové organizace mají charakter právnických osob, které jsou určeny k veřejně prospěšným činnostem. Existuje několik forem NNO, jejichž zřízení a usměrňování upravují pouze zvláštní zákony, čímž se podstatně odlišují od neziskových organizací založených institucemi veřejného práva, jejichž činnosti mohou být ovlivněny mimo jiné politickými zájmy. Činnosti NNO velmi často doplňují činnost veřejných organizací, ba dokonce v určitých oblastech přímo zajišťují služby namísto státu, a to právě proto, že jejich schopnost práce je mnohdy efektivnější a adresnější. (Pelikánová, 2016, s.26)

K dubnu roku 2017 je podle Českého statistického úřadu v České republice přibližně 129 947 nestátních neziskových organizací.

Za nestátní neziskové organizace se považují tyto druhy:

- spolky a pobočné spolky,
- nadace a nadační fondy,
- registrované církve a náboženské společenství,
- obecně prospěšné společnosti,
- ústavy,
- školské právnické osoby,
- zájmové sdružení právnických osob,
- politické strany a hnutí,
- veřejné výzkumné instituce,
- honební společenstvo,
- odborové organizace. (Dobrozemský, Stejskal, 2015, s. 29)

Theodore H. Poister ve své knize (2015, s. 12) říká: „*Jsou-li poslání a cíle veřejných a neziskových organizací užitečné, jestliže skutečně přidávají veřejnou hodnotu společnosti, které slouží, pak je jejich plnění nesmírně důležité. A je důležité si také uvědomit, že vysoká úroveň výkonů se nevyskytuje sama o sobě, ve většině situací se vyskytuje mnoho překážek ke zlepšení výkonů.*“

3 FINANCOVÁNÍ NEZISKOVÉHO SEKTORU

Každá organizace potřebuje ke krytí svých nákladů a výdajů zdroje financování a není podstatné, zda se jedná o podnikatelský či nepodnikatelský subjekt. Financování neziskových organizací je velmi specifické. Obecnými principy financování těchto organizací je vícezdrojovost, samofinancování, fundraising, neziskovost a daňové úlevy. Každá organizace by měla mít více zdrojů financování svého provozu. Pro neziskové organizace existuje hned několik zdrojů, které mohou využít.

3.1 Zdroje financování nestátních neziskových organizací

Obecně lze rozlišovat čtyři zdroje financování nestátních neziskových organizací:

1. **Vlastní zdroje** mohou být také nazývány zdroje samofinancování. Považuje se za jeden z největších zdrojů, které plynou z prodeje výrobků, služeb, pronájemy majetku, podnikáním nebo členskými příspěvky. Výhodou je, že organizace je zcela nezávislá na jiných subjektech. Neexistuje žádná vázanost na splnění termínů, které plynou po obdržení dotací od státu či soukromých subjektů. Další výhodou je psychologické hledisko. Zaměstnanci jsou motivováni, aby vytvářeli příjmy a naplňovali tak hlavní poslání organizace. Schopnost získat peněžní prostředky z vlastních zdrojů může také pozitivně působit na donátory a přimět je, aby sami dotovali provoz organizace.
2. **Cizí zdroje.** Jedná se o půjčky poskytované bankami. Nezisková organizace může tyto zdroje získat na určitou dobu a po její uplynutí je musí vrátit. Samozřejmě je u tohoto druhu financování brán v potaz úrok, který musí vypůjčitel zaplatit.
3. **Potenciální zdroje.** Jedná se o zdroje, na které NO nemá právní nárok. NO je může obdržet od veřejných institucí nebo podnikatelských subjektů na základě žádosti nebo projektů. Takto získané peněžní prostředky musí organizace použít na sjednaný účel. Pokud finanční prostředky netvoří celou část nákladů projektu nebo investice, musí jej NO vrátit.

Jedná se zejména o:

- příspěvky ze zdrojů Evropské unie,
- přímé dotace ze státního rozpočtu,
- nepřímé dotace ze státního rozpočtu,
- příspěvky územně samosprávných celků,
- příspěvky nadací a nadačních fondů,

- firemní dárcovství,
- individuální dárcovství.

4. Další zdroje. Těmito zdroji mohou být tzv. daňové asignace, loterie, sbírky nebo daňové úlevy. Některé finanční toky NO mohou být osvobozeny od daní, např. osvobození majetkových daní, osvobození určitých příjmů. V jiném případě mohou neziskové organizace z vypočtené daně z příjmů uplatnit snížení daňové povinnosti. (Pelikánová, 2016, s.43-47)

3.2 Fundraising

Pojem fundraising je velmi často spojován právě s neziskovými organizacemi. Fundraising je aktivní činnost zaměřená na získávání prostředků na činnosti organizace. Nemusí se jednat pouze o finanční prostředky, ale také o hmotné dary, či o oslovování nových členů organizace. Aktivně se oslovují potenciální dárci a budují se s nimi vztahy a důvěra. Způsobů, jakými může být tato aktivní činnost provedena je mnoho. Osobní oslovování je neúčinnější metodou, která vyžaduje znalost chování osobností, empatii, přesvědčování i výbornou řečnickou obratnost. Jinou metodu mohou být telefonické kampaně, které nejsou tak časově náročné jako osobní setkání. V rámci fundraisingu může také nezisková organizace pořádat různé benefiční akce, prodávat určité výrobky nebo služby, či pořádat klubové akce pro své členy, kteří pravidelně přispívají na činnost organizace.

Fundraising nelze chápat pouze jako otravnou činnost, kterou organizace musejí vykonávat, aby získaly potřebné zdroje pro jejich činnosti. Zajištění fundraisingu vyžaduje strategické plánování a je potřeba jej důsledně provázat s danou organizací. Je potřeba jej přizpůsobit měnícím se vlivům prostředí a s dostatečnou pružností na ně reagovat. K tomu je zapotřebí získávat a vyhodnocovat přístupné informace a plánovat své budoucí kroky. Stejně je oslovovat potenciální dárci či skupiny dárců a navazovat s nimi dlouhodobou spolupráci. Značně důležité je také vymezení cílů organizace, správná volba systému řízení a zajištění personálního řízení organizace. Rovněž by si organizace měla vyjasnit od koho a za jakých podmínek bude podporu přijímat. Mezi organizacemi je poměrně rozšířená strategie zajišťování dotací a grantů od tuzemských či zahraničních státních institucí.

4 SPOLEK

Spolek je v České republice nejrozšířenější druh nestátní neziskové organizace. Podle Českého statistického úřadu se v tuzemsku k dubnu roku 2017 nachází 93 651 spolků. Právně je upraven v § 214-302 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2014.

Spolek zakládají alespoň tři osoby, které spojuje společný zájem. Členové spolku neručí za jeho dluhy. Osoby, které založily spolek, vykonávají činnosti tak, aby dosáhly zájmů členů spolku, nebo veřejnosti. Jejich prospěch může mít ekonomický, zájmový, sociální, politický či jiný charakter. Název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, případně zkratku „z. s.“ a zapisuje se do spolkového rejstříku, který je veden rejstříkovým soudem. Hlavní činností spolku může být pouze uspokojování a ochrana zájmů, ke kterým byl spolek založen. Hospodářskou činností spolku může být podnikání nebo jiná výdělečná činnost, jestliže povede k podpoře hlavní činnosti.

Spolek vzniká pouze tehdy, shodnou-li se jeho zakladatelé na stanovách, které obsahují alespoň název a sídlo spolku, účel spolku, práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě způsob, jakým budou práva a povinnosti vznikat a určení statutárního orgánu. Na základě stanov může být spolkem založený tzv. pobočný spolek, který je jeho organizační jednotkou.

Členství ve spolku vzniká přijetím za člena, o kterém rozhoduje stanovami určený orgán. Vznikem členství v pobočném spolku automaticky vzniká členství i v hlavním spolku. To samé platí i o zániku členství. Ve stanovách může také být určena výše a splatnost členského příspěvku.

Orgány spolku tvoří statutární orgán a nejvyšší orgán, popřípadě kontrolní komise, rozhodčí komise a jiné orgány, které jsou určeny ve stanovách. Statutární orgán je buď kolektivní výbor, nebo předseda. Jestliže není ve stanovách určeno jinak, nejvyšším orgánem spolku je členská schůze. Nejvyšší orgán zpravidla určuje zaměření činnosti, rozhoduje o změně stanov, schvaluje výsledek hospodaření, hodnotí činnost dalších orgánů a může také rozhodnout o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně. (Česko, 2012, § 214-302)

5 DAŇOVÉ ASIGNACE

Daňové asignace jsou jedna z forem financování nestátních neziskových organizací. Jde o pojem, který v České republice zatím není moc rozšířený, protože zde nejsou uzákoněny. Daňové asignace představují možnost, kdy poplatník může rozhodnout, prostřednictvím daňového přiznání či jiného formuláře, o určité výši ze své daňové povinnosti, kterou stát pošle pro účely poplatníkem zvolené neziskové organizaci. Daňová asignace tedy způsobuje, že suma, kterou asignující poplatníci odevzdají ke kolektivnímu rozhodnutí formou daní, takovým způsobem snižuje příjmy státního rozpočtu.

5.1 Historie daňových asignací

Daňové asignace mají svůj původ v náboženských zemích, kde je primárně využívali jako nástroj pro financování církví. Španělsko v roce 1988 patřilo mezi první země, které k daňovým asignacím přistoupilo. Občané se mohli rozhodnout o asignování částky ve výši 0,5 % ze svých daní. V roce 1989 se připojila také Itálie a zavedla daňové asignace. Poplatník mohl poukázat 0,8 % ze svých zaplacených daní na financování náboženských a charitativních činností církví. O daňových asignacích se ve střední a východní Evropě začalo širěji mluvit ve spojitosti s financováním neziskových organizací. Nyní je využívají Slovensko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Litva. Základní myšlenka daňových asignací je ve všech zemích, které ji zavedly v podstatě stejná. Odlišnost je pouze v daňových systémech států. (Čevelová, Nečadová, 7/2015, s. 14)

5.2 Daňová asignace ve Slovenské republice

Od doby, kdy byly daňové asignace na Slovensku zavedeny, prošly mnohými změnami. Nejdříve mohli daňovou asignaci využít pouze fyzické osoby, které se mohly rozhodnout poukázat 1 % ze své daňové povinnosti. Od 1. ledna roku 2004 vstoupil v platnost zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů, který v ustanovení § 50 upravuje postup poukázání podílu zaplacené daně pro fyzické i právnické osoby. Tento zákon zároveň zvyšuje možnost poukázání daně na 2 %. Podle výše uvedeného ustanovení zákon definuje, kdo je daňovým poplatníkem, kterým organizacím a na jaké účely je možné poskytnut podíl zaplacené daně, za jakých podmínek smí daňový poplatník asignaci využít a jak probíhá registrace organizací, které chtějí podíly zaplacených daní přijímat. Od 1. ledna 2011 nastaly změny v daňových asignacích, které upravuje zákon č. 504/2009, kterým se mění a doplňuje zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů ve znění pozdějších předpisů a o změně a doplnění některých

zákonů. Změna se týká postupného snižování procenta daňové asignace pro právnické osoby a současného darování určitých finančních prostředků pro účely organizace, která není založená za účelem podnikání. Závislost procenta daňové asignace, které mohou poukázat právnické osoby z vypočtené daně z příjmů, na poskytnutí finančního daru znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 1 Přehled možnosti poukázat % zaplacené daně v letech 2011 až 2018 v závislosti na splnění podmínky poskytnutí finančního daru

Postup při podávání daňového přiznání za zdaňovací období, které končí	Podmínka poskytnutí finančního daru ve výši	Podíl zaplacené daně, který může právnická osoba poukázat, jestliže <u>splní</u> podmínku poskytnutí finančního daru	Podíl zaplacené daně, který může právnická osoba poukázat, jestliže <u>nesplní</u> podmínku poskytnutí finančního daru
31. prosince 2010 a nejpozději 31. prosince 2011	0,5 %	2 %	2 %
Nejpozději 31. prosince 2012 31. prosince 2013 31. prosince 2014	1 %	1,5 %	1 %
Nejpozději 31. prosince 2015 31. prosince 2016 31. prosince 2017 31. prosince 2018	1,5 %	1 %	1,5 %
Nejdříve 31. prosince 2019	-	0,5 %	-

Zdroj: LUCRA team, s. r. o., © 2012-2018, 2011

Použití podíl zaplacené daně na zvláštní účely může daňový poplatník, který je:

- Fyzickou osobou, která je zaměstnancem a současně mu zaměstnavatel, který je plátcem daně, na požádání vyhotovil roční zúčtování daně ze závislé činnosti, je oprávněný vyhlásit na zvláštním formuláři, že podíl zaplacené daně do výše 2 % se má poukázat jemu zvolené právnické osobě, která je níže specifikovaná. Suma však musí činit nejméně 3 €. Tento formulář je zaměstnanec povinný odevzdat do 30. dubna příslušnému správci daně. Součástí vyhlášení je příloha o potvrzení zaměstnavatele, že daň byla poplatníkovi sražená a že je ve správné výši.
- Fyzickou osobou, která vykonávala v daném zdaňovacím období dobrovolnickou činnost minimálně po dobu 40 hodin a předloží o tom potvrzení. Fyzická osoba může rozhodnout, že se má příjemci poukázat 3 %.

- c) Právníckou osobou, která je oprávněná vyhlásit na osobním daňovém přiznání ve stanovené lhůtě, že se má podíl ve výši 1 nebo 2 % poukázat jemu zvolenému příjemci nebo vícero příjemcům. Poukázaná suma může být i nižší než 1 % z daně, minimální částka však činí 8 €.

Podíl zaplacené daně, lze poukázat příjemci, který je:

- občanské sdružení,
- nadace,
- neinvestiční fond,
- nezisková organizace poskytující všeobecně prospěšné služby,
- církve a náboženské společnosti,
- organizace s mezinárodním prvkem,
- Slovenský červený kříž,
- subjekty výzkumu a vývoje,
- Fond rozvoje odborného vzdělávání a přípravy.

A současně předmětem činnosti výše zmíněných organizací je ochrana a podpora zdraví, podpora a rozvoj sportu, poskytování sociální pomoci, zachování kulturních hodnot, podpora vzdělávání, ochrana lidských práv, ochrana a tvorba životního prostředí, věda a výzkum nebo organizování a zprostředkování dobrovolnické činnosti.

Poukázat podíl zaplacené daně může daňový poplatník, který nemá do patnácti dnů po uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání daňový nedoplatek přesahující částku 5 €, zaměstnavatel mu vykonal roční zúčtování daně a potvrzením od zaměstnavatele prokáže, že mu byla vypočtená daň za zdaňovací období sražená. Potvrzení vydává zaměstnavatel na požádání zaměstnance a toto potvrzení je přílohou vyhlášení. Daňový poplatník, který je fyzickou osobou může ve vyhlášení určit pouze jednu přijímající právnickou osobu včetně příslušné sumy. Daňový poplatník, který je právnickou osobou může ve vyhlášení určit jednu a více přijímajících právnických osob včetně příslušné sumy.

Příjemce asignované částky musí být k 31. prosince předcházejícího kalendářního roku zapsaný v centrálním registru příjemců vedeného Notářskou komorou Slovenské republiky. Seznam příjemců je veřejně dostupný a komora jej každoročně zveřejňuje, nejpozději však do 15. ledna kalendářního roku, ve kterém je možné příjemci poskytnout podíl zaplacené daně. Ve stejné lhůtě komora seznam doručí finančnímu ředitelství. Příjemce nemá daňový nedoplatek, přičemž za nedoplatek se nepovažuje daňový nedoplatek

nepřesahující částku 5 eur a současně prokáže, že nemá nedoplatek na povinném pojistném. Příjematel je povinen zřídit bankovní účet a je povinen jej prokázat potvrzením banky. Potvrzení nesmí být starší 30 dnů.

Jestliže se neprokáží veškeré zmíněné podmínky, nárok na poukázání podílu zaplacené daně zaniká. O této skutečnosti správce daně informuje poplatníka, přijímající organizaci ne. Pokud jsou splněny veškeré podmínky, správce daně odešle příjemateli asignovanou částku na zvláštní bankovní účet, a to nejpozději do 3 měsíců po lhůtě pro podání vyhlášení.

Pokud dojde ke zrušení příjematele po osvědčení splnění všech podmínek, nárok na podíl zaplacené daně zaniká. Pakliže dojde ke zrušení příjematele do 12 měsíců po poukázání podílu zaplacené daně, je příjematel povinen, nejpozději ke dni zrušení, tuto částku vrátit příslušnému správci daně. Pokud příjematel asignovanou částku nepoužije na svou hospodářskou činnost nejpozději do konce roku následujícího po roku, ve kterém mu byl podíl poskytnut, je povinný tuto částku nejpozději do 90 dnů vrátit příslušnému správci daně.

Finanční ředitelství sestavuje každoročně k 31. prosince přecházejícího kalendářního roku přehled příjematelů, ve kterém uvádí název příjematele a jeho sídlo, identifikační číslo a souhrn podílů zaplacených daní, které byly příjemateli poskytnuty. Tento seznam zveřejňuje finanční ředitelství vždy do 31. ledna a zároveň jej posílá komoře.

Jestliže souhrn všech přijatých podílů zaplacených daní od fyzických a právnických osob převyší částku 3 320 eur, je příjematel povinný, do 16 měsíců ode dne zveřejnění ročního přehledu příjematelů, zveřejnit přesnou specifikaci použití částky v Obchodním věstníku. Specifikace obsahuje alespoň částku a druh výdajů, které přímo souvisí s účelem a způsobem použití podílu zaplacené daně a částku a druh výdajů přímo souvisejících s provozem příjematele. Pokud má příjematel povinnou účetní závěrku ověřenou auditorem, musí zveřejnit také výrok auditora. Jestliže je částka vyšší než 33 000 eur, je příjematel povinen nejpozději do 30 dnů od přijetí částky zřídit zvláštní bankovní účet, na kterém vede pouze přijímání a čerpání asignovaných částek, přičemž přijatou částku musí na tento účet převést nejpozději do 30 dnů od povinnosti zřízení tohoto účtu. Číslo účtu každý rok příjematel ohlašuje notáři. Jestliže příjematel nesplní tyto podmínky, komora jej nezveřejní na seznamu příjematelů na období jednoho roku následujícího po roku, ve kterém příjematel nesplnil tyto podmínky.

Jestliže se na základě daňové kontroly nebo místního šetření zjistí, že daňový poplatník uvedl ve vyhlášení o podílu zaplacené daně vyšší sumu, než byl oprávněný, místně

příslušný správce daně mu uloží pokutu ve výši rozdílu mezi sumou podílu zaplacené daně uvedenou na vyhlášení a sumou podílu, kterou byl daňový poplatník oprávněn na vyhlášení uvést. Daňový poplatník se proti tomuto rozhodnutí může odvolat. Z tohoto rozdílu mu však běží úroky z meškání, a to ode dne následujícího po dni poukázání podílu až do dne zaplacení rozdílu. Úroky z meškání jsou ve výši čtyřnásobku základní úrokové sazby Evropské centrální banky platné v den poukázání podílu. Jestliže takto vypočtený úrok nedosáhne výše 15 %, při výpočtu úroku z meškání se použije roční úroková sazba 15 %. Jestliže daňový poplatník sám zjistí, že ve vyhlášení uvedl vyšší sumu, je povinen tuto skutečnost oznámit správci daně do konce měsíce následujícího po tomto zjištění. Ve stejné lhůtě je poplatník povinen rozdíl doplatit. Poplatníkovi taktéž plynou úroky z meškání, a to ode dne následujícího po dni poukázání podílu zaplacené daně až do dne zaplacení rozdílu. Úroky jsou ve výši dvojnásobku základní úrokové sazby Evropské centrální banky platné ke dni poukázání podílu. Jestliže takto vypočtený úrok nedosáhne výše 7,5 %, použije se roční úroková sazba 7,5 %. Úroky z meškání se počítají nejdéle za 4 roky meškání s platbou rozdílu. Úrok z meškání nelze vypočíst, jestliže uplyne 5 let od konce roku, kdy měl poplatník povinnost rozdíl zaplatit. (Slovensko, 2003, § 50)

5.3 Daňová asignace na politické scéně České republiky

Daňové asignace jsou předmětem jednání vlády České republiky přes 15 let. Jednání o daňových asignacích došlo nejdále 12. prosince 2001, kdy skupina poslanců, včele se zástupkyní navrhovatele Moniky Mihaličkové, předložila sněmovně návrh zákona o určení části výnosu daně z příjmů fyzických osob pro dobročinné účely – zákon o asignacích.

Dle tohoto zákona se dárcem může stát daňový poplatník daně z příjmů fyzických osob, který za uplynulé zdaňovací období vykázal rozhodnou částku daně 7 200 Kč a více. Fyzická osoba smí darovat oprávněným příjemcům až 7 % z rozhodné částky daně, ne však méně než 500 Kč. Prohlášení o daru se považuje za platné, jestliže je podáno na formuláři vydaném Ministerstvem financí do 30. září místně příslušnému finančnímu úřadu. Jestliže se u poplatníka eviduje daňový nedoplatek, a po předchozím vyzvání místně příslušného správce daně jej neuhradil do 15 dnů od výzvy, prohlášení o daru se považuje za neplatné. Oprávněným příjemcem je právnická osoba, která je uvedena na seznamu zveřejňovaném Ministerstvem financí vždy k 30. červnu. Právnická osoba, která chce být zapsána na tomto seznamu učiní žádost o zapsání vždy od 1. do 28. února.

Příjemcem daru mohou být pouze právnické osoby, které byly zřízeny jako:

- a) občanské sdružení podle zákona o sdružování občanů,
- b) obecně prospěšná společnost podle zákona o obecně prospěšných společnostech,
- c) nadace a nadační fondy podle zákona o nadacích a nadačních fondech,
- d) účelová zařízení církví podle zákona o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností,
- e) vysoká škola podle zákona o vysokých školách,
- f) příspěvková organizace dle zákona o rozpočtových pravidlech,
- g) příspěvková organizace dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Na seznam oprávněných právnických osob Ministerstvo financí zapíše pouze ty právnické osoby, které byly založeny alespoň dva roky před dnem podání žádosti o zápis a po tuto dobu vykonávaly činnost, pro kterou byly založeny. Zároveň oprávněné právnické osoby nemají nedoplatek na daních nebo pojistném, nebo nemají penále na veřejném zdravotním pojištění nebo na pojistném, nebo nemají penále na sociálním zabezpečení. Na jejich majetek nebyl prohlášen konkurz nebo proti organizaci nebylo zahájeno konkurzní nebo vyrovnávací řízení nebo není v likvidaci. Osoba vykonávající funkci statutárního orgánu nebyla trestně odsouzena pro činnosti, které souvisí s předmětem činnosti. Součástí žádosti o zapsání na seznam žádajících organizací o dary je uvedení účelů, pro které bude dar použit. Oprávněnými účely jsou:

- a) financování vědy a vzdělávání,
- b) financování výzkumu a vývoje,
- c) financování kultury, školství,
- d) výdaje na požární ochranu,
- e) výdaje na podporu a ochranu mládeže,
- f) výdaje na ochranu zvířat,
- g) výdaje na účely sociální,
- h) výdaje na účely zdravotnické,
- i) výdaje na účely ekologické,
- j) výdaje na účely humanitární a charitativní,
- k) výdaje na účely tělovýchovné a sportovní.

Jestliže právnická osoba splňuje veškeré výše uvedené podmínky, finanční úřad informuje Ministerstvo financí o oprávněných příjemcích a vyčíslí částky, které následně Ministerstvo financí do 5. prosince zveřejní. Finanční úřady pak převedou jednotlivé částky oprávněným příjemcům nejpozději do 31. ledna. Oprávnění příjemci takto získané peněžní prostředky

mohou použít pouze pro oprávněný účel, a to nejpozději do 1 roku od připsání na účet. (Mihaličková, Kořistka a kol., 2001)

Vláda na své schůzi, která se uskutečnila dne 9. ledna 2002 zákon projednala a vyjádřila nesouhlas. Důvodem bylo nesystémový zásah do financování neziskového sektoru. Dále zákon obsahuje nepřímé novely zákona o daních z příjmů nebo zákona o rozpočtových pravidlech a je vnitřně rozporný, jelikož zahrnuje pojmy „dar“ a „prohlášení o daru“. (Vláda České republiky, © 2009-2018, 9. ledna 2002)

Nový návrh zákona o daňových asignacích navrholo Fórum dárců a skupina přibližně 90 nestátních neziskových organizací. Na zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 18. března 2004 rada většinou hlasů doporučila svému předsedovi, aby návrh projednal s místopředsedou vlády a tehdejším ministrem financí Mgr. B. Sobotkou. Rada doporučila, aby Fórum dárců dále pracovalo na návrhu a dále požádala o zařazení tohoto tématu na svém příštím zasedání. (Vláda České republiky, © 2009-2018, 18. března 2004)

Informace o výsledcích jednání předsedy s místopředsedou a ministrem financí o návrhu zákona o daňových asignacích proběhlo na zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 21. května 2004. Na základě hlasování Rady vlády, rada pouze doporučila svému předsedovi, aby předložil návrh zákona k projednání vládě. (Vláda České republiky, © 2009-2018, 21. května 2004)

Zákon byl odeslán do meziresortního připomínkového řízení a závěry z tohoto řízení byly předány Fóru dárců, jehož pracovní skupina je dále zpracovává. Připomínky měly povahu především legislativně technické. (Vláda České republiky, © 2009-2018, 21. září 2004)

Na zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 14. prosince 2004, Mgr. I. Hartman, MBA, uvedl, že vzhledem k připomínkám Ministerstva financí by bylo vhodné, kdyby Rada ještě jednou vyslovila podporu návrhu zákona o daňových asignacích. Při hlasování byl pouze jeden člen proti, tři se zdrželi hlasování. Rada tedy i nadále podporuje návrh zákona o daňových asignacích. (Vláda České republiky, © 2009-2018, 14. prosince 2004)

Dne 14. dubna 2005 byl na programu 159. zasedání Legislativní rady vlády návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, a věcný záměr zákona o daňových asignacích. Legislativní rada vlády však návrh zákona přerušila, neboť se nedostavil místopředseda vlády a ministr spravedlnosti JUDr. Němec ani žádný jeho náměstek. (Vláda České republiky, © 2009-2018, 14. dubna 2005)

Daňovými asignacemi si i nadále zabývá paní Pavlína Kalousová, ředitelka Fóra dárců společně s Radou vlády pro nestátní neziskové organizace. V červenci 2005 agentura Median, s. r. o. zabývající se výzkumem trhu provedla pro Fórum dárců (celorepublikový spolek soustřeďující se na budování a rozvoji prostředí pro dárcovství) výzkum veřejného mínění. Výzkumu se zúčastnilo celkem 500 respondentů, přičemž 50,5 % z nich odpovědělo kladně na otázku, zda chtějí, aby 1 % z jejich daní připadlo na jimi vybranou neziskovou organizaci. Paní Kalousová na výsledky výzkumu prohlásila, že návrh zákona má podporu u více než poloviny dospělé populace, o tomto výsledku si může většina navrhovaných zákonů nechat pouze zdát. (Pohlová, 2005)

Ministerstvo financí dne 2. června 2006 vyzývá odbornou veřejnost i další sociální partnery, aby zasílali připomínky a náměty k možnosti zavedení daňových asignací do českého daňového systému. Připomínky budou diskutovány s autory podnětů. Cílem je dosáhnout co nejlepšího možného výsledku. (Ministerstvo financí České republiky, © 2005-2013, 2006)

Dne 8. ledna 2009 pan S. Pavlásek, člen Rady vlády pro nestátní neziskové organizace, představil svůj návrh o daňových asignacích na schůzi Výboru pro legislativu a financování RVNNO. S. Pavlásek uvedl, že by občan mohl doporučit, jaká organizace má 2 % z konkrétní daně získat, organizace by prověřovalo Ministerstvo vnitra ČR. Záměrem bylo pomoci těm organizacím, které mají malý počet členů. Výbor se seznámil se záměrem S. Pavlásky, ale v této podobě s ním nesouhlasí. Výbor doporučuje vrátit se k tomuto tématu po schválení zákona o veřejně prospěšných organizacích vládou. (Vláda České republiky, © 2009-2018, 8. ledna 2009)

6 VÝHODY A NEVÝHODY DAŇOVÝCH ASIGNACÍ

Zavedením daňových asignací do českého daňového systému by mohly nastat určité změny, jejichž výsledkem by pravděpodobně bylo ovlivnění nejen neziskových organizací na straně příjemců daňových asignací, veřejnosti, která poukáže část svých zaplacených daní, ale především ovlivnění státního rozpočtu.

6.1 Pozitiva daňových asignací

Pokud by daňoví poplatníci mohli rozhodnout o asignování části svých zaplacených daní, dalo by se předpokládat zvýšení jejich motivace k placení daní a tím zmírňovat nechuť k platbě zákonem stanovených daní a poplatků. Asignování daní je podmíněno tím, že správce daně neeviduje vůči poplatníkovi žádné pohledávky, díky čemuž se zvyšuje morálka poplatníka platit daně.

Předpokládá se rovnoměrnější přerozdělování peněžních prostředků. Při rozhodování o udělení dotací může dojít k situaci, kdy stát bude upřednostňovat větší organizaci. U daňových asignací je pouze na občanech, které neziskové organizaci asignují část svých daní a není vyloučeno, že se rozhodnou právě pro tu, která se nachází v blízkosti jejich bydliště. Peněžní prostředky se tedy dostanou i k menším a méně známějším organizacím, než by tomu bylo, kdyby o těchto prostředcích rozhodoval stát. V zájmu organizací tedy je zlepšovat komunikaci s občany a informovat je o svých činnostech.

Neziskovým organizacím se dostává nový zdroj financování jejich činností, s čímž souvisí i další pozitivum plynoucí ze zavedení daňových asignací.

Konkurenceschopnost. Již teď musejí neziskové organizace bojovat o to, která z nich přinese veřejnosti kvalitnější, prospěšnější, modernější, dostupnější služby či statky. Zavedením daňových asignací by se neziskové organizace dostaly hlouběji do povědomí široké veřejnosti. Jejím záměrem by bylo více šířit svou dosavadní činnost a oslovovat potenciální přispěvovatele, kteří by se mohli rozhodnout, na jaké záměry by poskytli finanční prostředky.

Další možnou výhodou je zjednodušení zdlouhavého vypracovávání projektů pro získání dotací. U daňových asignací není předem znám účel, jako to bývá u dotací, avšak údaje o využití prostředků musí nezisková organizace zveřejnit.

6.2 Negativa daňových asignací

Daň je definovaná jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daně jsou odvedeny do státního rozpočtu a teprve poté se rozhoduje, na jaké účely budou použity. Tím, že daňový poplatník na daňovém přiznání sám určí, jaké instituci nebo na jaké účely popouťuje část jeho zaplacené daně, je narušován základní princip neúčelovosti daně.

Také by pravděpodobně nastal konec horizontální daňové spravedlnosti. Pokud bychom uvažovali dva daňové poplatníky se stejnými zdanitelnými příjmy, přičemž by se jeden z nich rozhodl pro asignaci a druhý ne. Ten, který asignuje částku, přispívá méně na úhradu veřejných statků. Zde ale nastává prostor pro diskuzi. Neziskové organizace také vytvářejí veřejné statky. Takže občan, který se rozhodne asignovat v podstatě přispívá stejnou sumou jako občan, který se rozhodne pro nepoukázání své části zaplacené daně pro účely neziskových organizací.

V úvahu je nezbytné také brát administrativní a výdajovou náročnost. Zavedení daňových asignací by znamenalo více zaměstnanců na finančních úřadech nebo změnu dosavadních formulářů daňového přiznání. Rovněž státní pokladna je ochuzována o asignované části zaplacených daní. Tyto sumy jsou chápány jako výdaje ze státního rozpočtu, neboť se tím snižují daňové příjmy státní poklady.

Negativní dopady mohou být rovněž na neziskové organizace, které mají slabou propagaci. Mohou se dostat do pozadí, a tudíž obdrží menší nebo dokonce žádné asignující částky než ty organizace, které mají silnější mediální podporu.

Může se také jednat o možnost ztráty motivace k poskytnutí darů. Příkladem může být Slovensko, kde se zavedením daňových asignací zrušili výhody, které plynou fyzickým nebo právnickým osobám z poskytování darů.

Další alternativou je, že by stát snižoval ministerské dotace. Výdaje ze státního rozpočtu musejí být nahrazeny novými zdroji příjmů, což by se kompenzovalo právě snížením dotací. (Čevelová, Nečadová, 7/2015, s. 14,15)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 ANALÝZA STATISTICKÝCH ÚDAJŮ DAŇOVÝCH ASIGNACÍ VE SLOVENSKÉ REPUBLICE

Následující kapitola je věnována analýze statistických dat a údajů daňových asignací na Slovensku a souvisejících daní z příjmů fyzických a právnických osob, které představují příjmy slovenské státní pokladny ve sledovaném období.

7.1 Číselné údaje o daňové asignaci na Slovensku

Níže uvedená tabulka představuje vývoj daní z příjmů fyzických a právnických osob a jednotlivé poukázané části daně z příjmů v letech 2005 až 2017. Údaje pro rok 2005 jsou platné k 31.7., z tohoto důvodu jsou tato data z některých výpočtů vynechána. Pro sjednocení jsou částky do roku 2008 přepočteny konverzním kurzem 30,1260 EUR/SKK.

Tabulka 2 Vývoj daně z příjmů FO a PO a asignovaných částek

Rok	Daň z příjmů FO v EUR	Asignovaná suma v EUR	Daň z příjmů PO v EUR	Asignovaná suma v EUR	Asignovaná suma celkem v EUR
2005	773 105 853	9 924 958	964 934 771	19 232 327	20 157 285
2006	1 369 132 114	11 713 094	1 594 346 676	25 629 046	37 342 140
2007	1 551 385 335	12 818 867	1 769 211 945	29 306 224	42 125 091
2008	1 835 091 857	15 036 204	2 155 968 834	34 144 247	49 180 451
2009	1 651 088 738	17 684 264	2 167 101 803	37 594 973	55 279 237
2010	1 477 000 623	15 553 063	1 286 133 743	28 591 712	44 144 775
2011	1 697 776 507	16 525 822	1 645 806 992	25 444 340	41 970 162
2012	1 845 337 792	18 548 389	1 759 187 732	26 146 125	44 991 514
2013	1 866 836 647	20 944 314	2 028 406 669	25 762 316	46 706 630
2014	1 988 175 576	21 739 624	1 947 496 425	30 465 651	52 205 275
2015	2 179 373 466	24 230 535	2 640 538 138	32 718 523	56 949 058
2016	2 401 019 489	27 175 360	3 221 870 001	34 455 689	61 631 049
2017	2 603 120 221	30 173 245	2 637 358 384	33 255 490	63 428 735

Zdroj: vlastní zpracování podle Finančního riaditeľstva SR, © 2013, 2005-2017

Počátkem roku 2004 byla na Slovensku zavedená rovná sazba daně z příjmů fyzických osob, která činila 19 % ze základu daně. Tato sazba je platná i nyní, avšak od roku 2013 je navíc opět zavedeno progresivní zdanění příjmů fyzických osob a pro příjmy přesahující částku 176,8násobku životního minima je stanovena sazba 25 % základu daně. Od roku 2004 až do roku 2012 byla pro příjmy právnických osob stanovena 19 %-ní sazba daně, avšak počátkem roku 2013 byla daň zvýšena na 23 %. Po roce se daň opět snižovala, a to až na nynějších 21 % ze základu daně. (Podnikajte.sk, s. r. o., 2016)

Příjmy státního rozpočtu z titulu daní z příjmů fyzických osob zaznamenávají od roku 2005 do roku 2008 růstovou tendenci. Finanční krize však způsobila v roce 2009 jen mírný pokles a následně v roce 2010 je známo razantní snížení. Daň z příjmů fyzických osob v roce 2010 oproti roku 2008 klesla o více než 20 %. V následujících letech se vybírána daň opět zvyšuje. Od roku 2006 se do konce sledovaného období zvýšila dokonce až 1,9krát. Podíl asigované sumy na dani z příjmů fyzických osob zaznamenává každoroční růst. Největší podíl asigované sumy je v roce 2017, kdy poukázaná částka činí 1,16 % z daně z příjmů fyzických osob.

Stejně tak i daň z příjmů právnických osob v letech 2004 až 2009 zaznamenává růstovou tendenci. Avšak rovněž vlivem finanční krize je v roce 2010 oproti předchozímu roku patrný významný pokles o více než 40 %. V dalších letech je možné vidět mírně kolísavou tendenci. Podíl daňové asigace na dani z příjmů právnických osob je v jednotlivých letech proměnlivý. Největší asigovaná suma právnickými osobami byla, s ohledem na výši daně z příjmů, překvapivě právě v roce 2010, kdy podíl činil 2,22 %.

Tabulka 3 Využití možnosti asigace fyzickými osobami v letech 2006-2017

Rok	Daň z příjmů FO v EUR	Maximální asig-nace v EUR	Skutečná asig-nace v EUR	Využití asig-nace v %
2006	1 369 132 114	0	11 713 094	0
2007	1 551 385 335	27 382 642	12 818 867	46,8
2008	1 835 091 857	31 027 707	15 036 204	48,5
2009	1 651 088 738	36 701 837	17 684 264	48,2
2010	1 477 000 623	33 021 775	15 553 063	47,1
2011	1 697 776 507	29 540 012	16 525 822	55,9
2012	1 845 337 792	33 955 530	18 548 389	54,6
2013	1 866 836 647	36 906 756	20 944 314	56,7
2014	1 988 175 576	37 336 733	21 739 624	58,2
2015	2 179 373 466	39 763 512	24 230 535	60,9
2016	2 401 019 489	43 587 469	27 175 360	62,3
2017	2 603 120 221	48 020 390	30 173 245	62,8

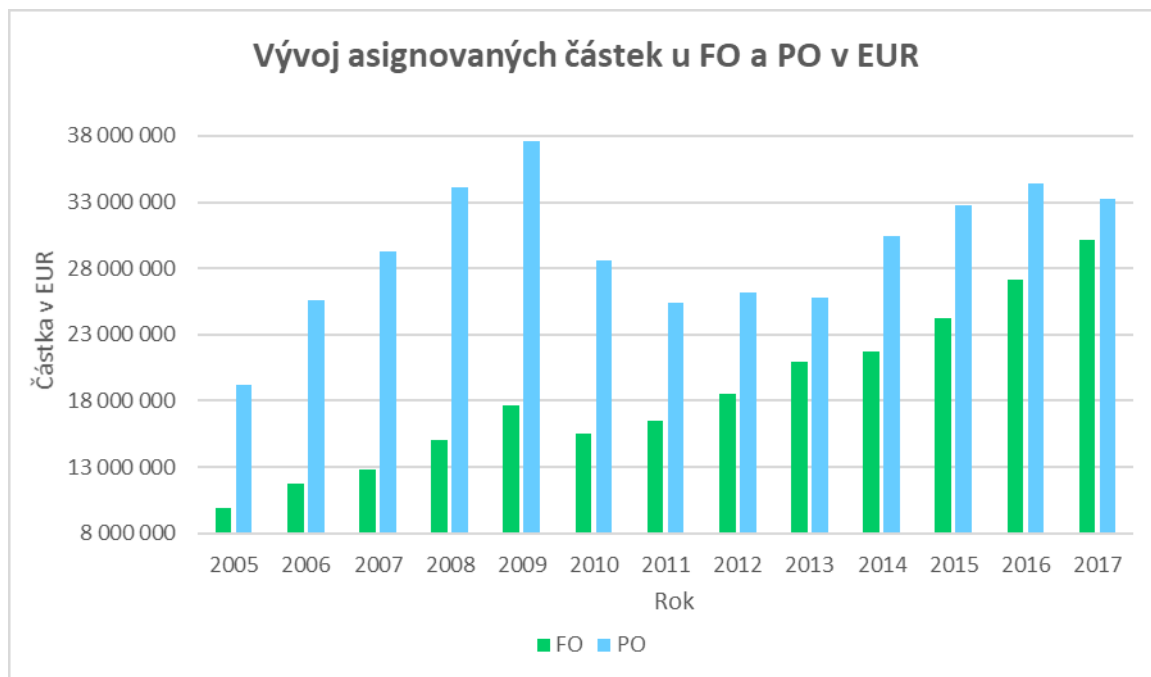
Fyzické osoby mají možnost poukázat 2 % ze svých zaplacených daní z příjmů, v případě dobrovolnictví až 3 %. Maximální asigace, kterou mohou fyzické osoby poukázat na veřejně prospěšné činnosti představuje 100 % využití daňové asigace a tvoří 2 % z celkové daňové povinnosti fyzických osob. Je tedy logické, že se vývoj maximální asigace odvíjí od daně z příjmů. V letech 2006 až 2008 roste daň z příjmů fyzických osob a s ní i maximální asigace. V roce 2009 a následujících se projevila finanční krize a přechod Slovenské republiky na eura, tudíž v těchto letech daň z příjmů i maximální asigace klesají. Rostoucí

trend se projevil až v roce 2011, který trvá až do konce sledovaného období. Podíl využití daňové asignace fyzickými osobami se do roku 2010 pohybuje těsně pod 50 %. Od roku 2011 však zájem o tuto formu financování neziskového sektoru ze strany fyzických osob roste. Největší zájem byl v roce 2017, kdy skutečně asigované sumy představují 62,8 % z maximálně možné daňové asignace. Průměrné využití poukázat dvě procenta z daně je u fyzických osob za sledované období více než poloviční, přesně 54,7 %.

Tabulka 4 Využití možnosti asignace právníckými osobami v letech 2006-2017

Rok	Daň z příjmů PO v EUR	Maximální asignace v EUR	Skutečná asignace v EUR	Využití asignace v %
2006	1 594 346 676	0	25 629 046	0
2007	1 769 211 945	31 886 934	29 306 224	91,9
2008	2 155 968 834	35 384 239	34 144 247	96,5
2009	2 167 101 803	43 119 377	37 594 973	87,2
2010	1 286 133 743	43 342 036	28 591 712	66,0
2011	1 645 806 992	25 722 675	25 444 340	98,9
2012	1 759 187 732	32 916 140	26 146 125	79,4
2013	2 028 406 669	35 183 755	25 762 316	73,2
2014	1 947 496 425	40 568 133	30 465 651	75,1
2015	2 640 538 138	38 949 929	32 718 523	84,0
2016	3 221 870 001	52 810 763	34 455 689	65,2
2017	2 637 358 384	64 437 400	33 255 490	51,6

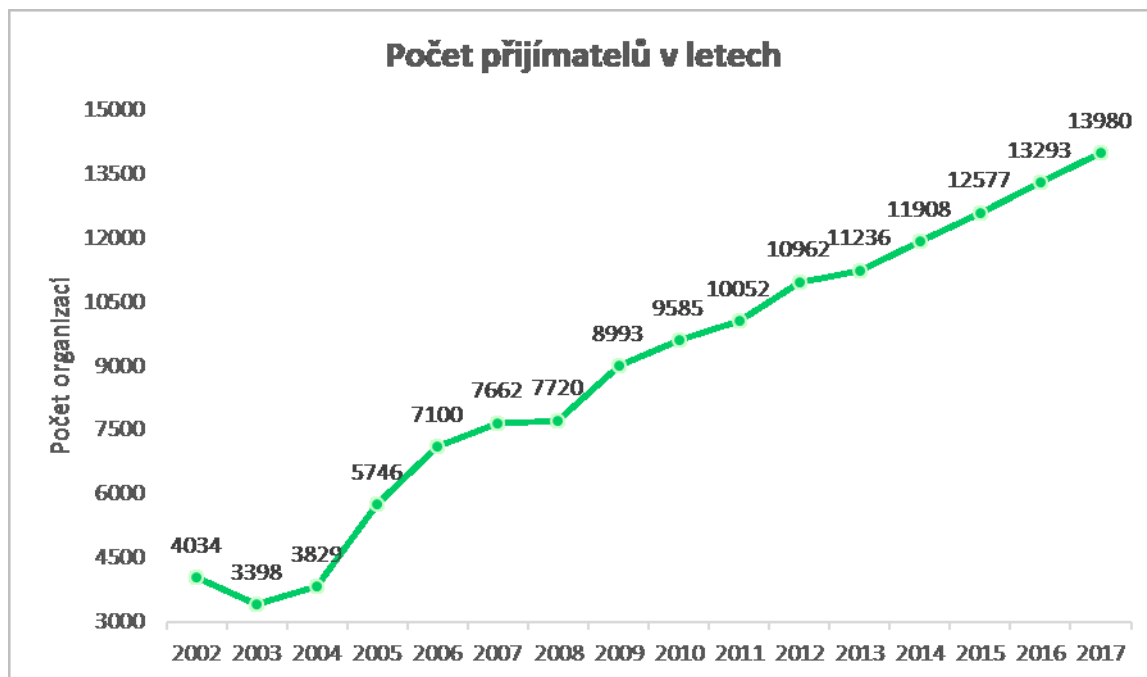
V letech 2006 až 2009 mohou právnícké osoby poukázat 2 % ze svých zaplacených daní z příjmů. V roce 2010 již pro zdaňovací období platí postupné snižování procenta daňové asignace. Podíl zaplacené daně, které mohou právnícké osoby poukázat je navíc závislý od podmínky darování vlastních finančních prostředků. Od počátku sledovaného období do roku 2009 má daň z příjmů právníckých osob i maximální asignace růstovou tendenci. I zde se však v roce 2010 projevila finanční krize, daň z příjmů proto klesá a s ní i maximální asignace. Rostoucí trend se projevuje už v roce 2011, který trvá až do konce sledovaného období. Výjimkou je pouze rok 2014, kdy daň z příjmů právníckých osob jen nepatrně klesá. Využití daňových asignací právníckými osobami za celé sledované období nekleslo pod 50 %. Největší zájem byl u právníckých osob v roce 2011, kdy suma skutečně asigovaných částek představuje více než 98 % z maximální hodnoty asignace. Průměrně právnícké osoby využili možnosti poukázat část ze svých zaplacených daní pro účely neziskových organizací ze 79 %.

Obrázek 1 Vývoj asigovaných částek u FO a PO v EU

Mezi léty 2005 a 2009 je vývoj poukázané části zaplacené daně od fyzických osob rostoucí. Avšak v roce 2010 je registrován mírný pokles, a to o 12 % oproti předchozímu roku. Toto snížení může být důsledkem vysoké míry nezaměstnanosti, která byla dle statistického úřadu Evropské unie za sledované období právě v měsíci únoru roku 2010 nejvyšší a činila celých 15 %. V následujících letech fyzické osoby opět více využívají možnosti asigovat a poukázané daně mají rostoucí charakter. V roce 2017 je zaznamenána asigovaná suma pro financování veřejně prospěšných činností přes 30 miliónů eur, která je doposud největší od zavedení daňových asigací na Slovensku.

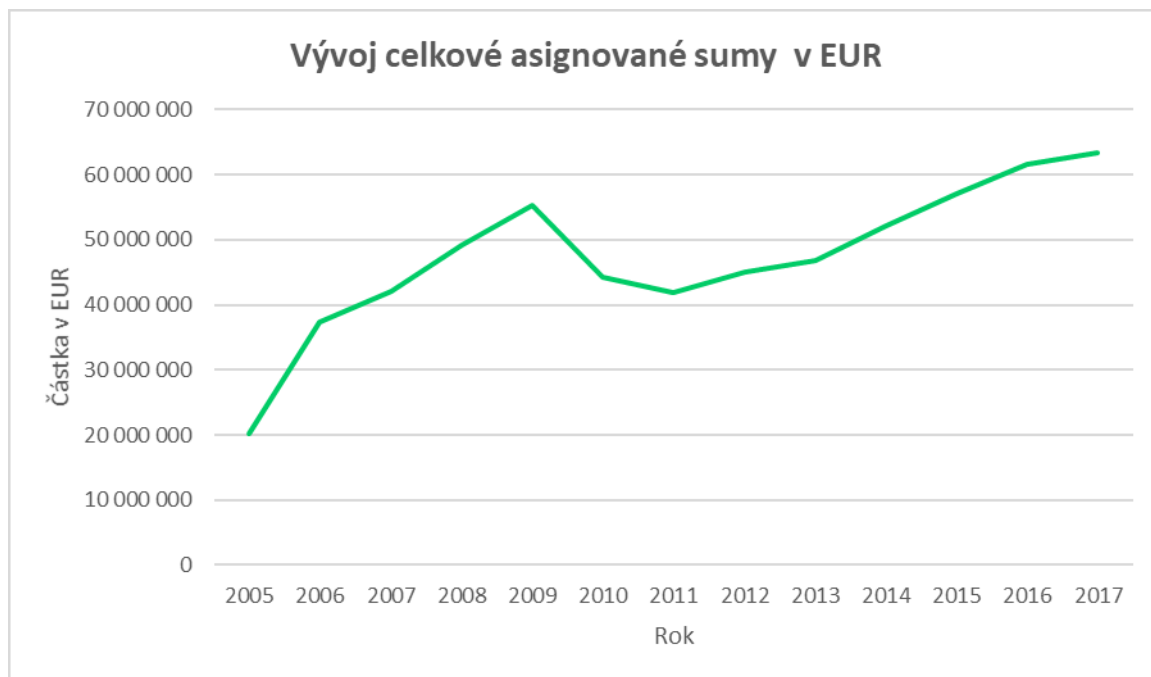
Taktéž vývoj poukázané části zaplacené daně od právnických osob má mezi léty 2005 až 2009 rostoucí tendenci. Avšak od tohoto roku lze zaznamenat spíše proměnlivý vývoj poukázané sumy. Mimo klesající daň z příjmů, způsobilo také snížení asigované sumy právnickými osobami nízký zájem poskytovatelů v letech 2010 a 2011. V těchto letech bylo poukázání podílu ve výši 2 % ze zaplacené daně pro právnické osoby podmíněno darováním vlastních finančních prostředků příjemci v určité výši ze základu daně nesníženého o nezdanitelné části, v opačném případě mohly právnické osoby asigovat o 0,5 % ze zaplacené daně méně. V letech 2009 a 2011 asigovaná suma právnickými osobami klesla o více než 32 %. Postupné snižování procenta daňové asigace od roku 2011, které mohou právnické osoby poukázat ze svých zaplacených daní, je příčinou proměnlivého vývoje asigovaných částek v letech 2011 až 2017.

Obrázek 2 Vývoj počtu příjemců podílů zaplacených daní v letech

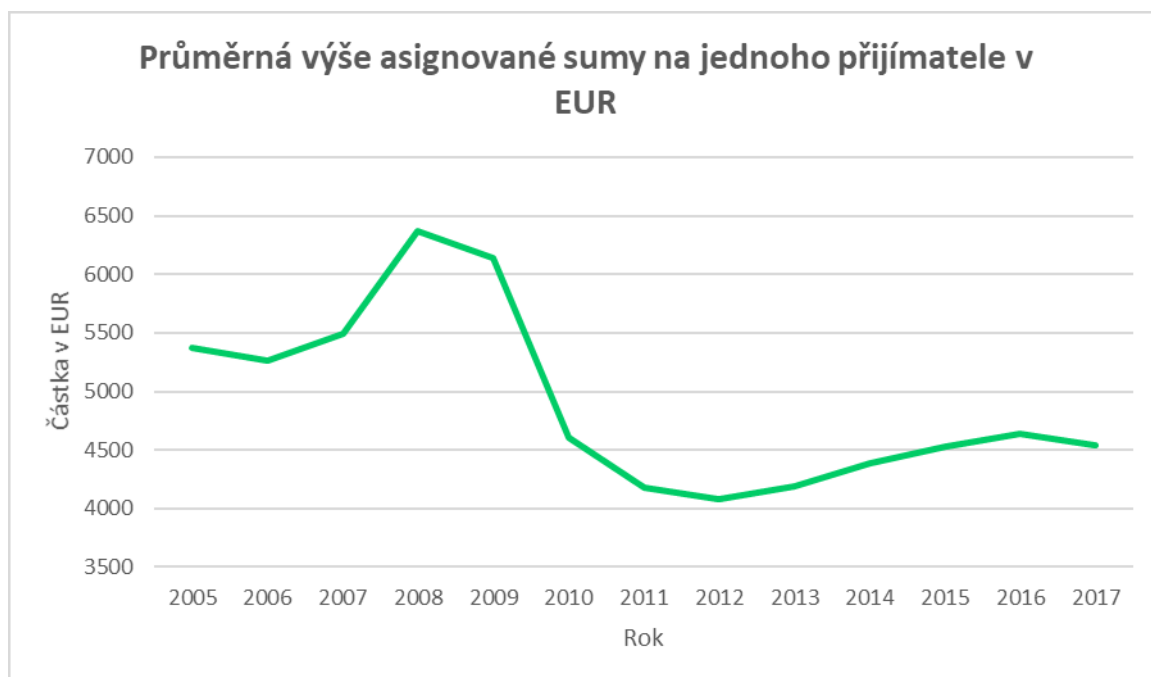
Zdroj: vlastní zpracování podle Finančního riaditeľ'stvo SR, © 2013, 2015; Finančného riaditeľ'stvo SR, © 2013, 2018

Množství příjemců daňových asignací má za téměř celé sledované období rostoucí tendenci. Počet neziskových organizací na Seznamu příjemců klesl pouze jednou, a to hned ve druhém roce fungování daňových asignací. Tento pokles lze pravděpodobně připisovat neznalosti legislativy týkající se daňových asignací. Počátkem roku 2004 se však množství opět zvyšuje a až do nyní lze zaznamenávat růst počtů neziskových organizací, které mají zájem o finanční podporu svých činností. Od počátku zavedení daňových asignací se počet příjemců podílů zaplacených daní na Slovensku zvýšil o více než trojnásobek. V roce 2017 bylo na tomto seznamu zaregistrováno bezmála 14 000 žadatelů.

Obrázek 3 Vývoj celkové asigované sumy v EUR

Zatímco celková výše asigované sumy má převážně rostoucí tendenci, průměrná výše asigované sumy na jednoho příjemce má naopak charakter klesající. Průměrná suma připadající na jednoho příjemce byla vypočtená obyčejným dělením celkové poukázané sumy a počtem oprávněných příjemců v jednotlivých letech. Razantní nárůst průměrné výše asigované sumy na jednoho příjemce mezi léty 2006 a 2008 je připisován především většímu zájmu ze strany poskytovatelů, jelikož v těchto letech mohly nově asigovaci využít i právnické osoby, kdy spolu s fyzickými osobami v roce 2008 celkem poskytly o více než 24 % finančních prostředků více než v roce 2006. Naopak pokles celkové asigované sumy způsobil i pokles průměrné sumy na jednoho příjemce, což bylo v letech 2009 až 2011 důsledkem neustále zvyšujícího se počtu příjemců a zároveň snižujícímu se zájmu asigovat své části zaplacených daní, a to jak ze strany právnických osob tak ze strany fyzických osob, kdy se jejich počet v tomto období snížil o více než 32 000 osob. Každoroční zvyšující se zájem ze stran příjemců asigovaných sum a kolísání zájmů především ze strany právnických osob způsobuje snižování průměrné výše asigované sumy na jednoho příjemce. Mezi léty 2011 a 2017 lze u průměrné výše asigované sumy na jednoho příjemce pozorovat jen mírný růst. V tomto období se průměrná částka zvýšila pouze o 8 %. V roce 2017 bylo fyzickými a právnickými osobami asigováno rekordních 63 428 735 eur, avšak i neziskových organizací bylo na Slovensku historicky nejvíce, jejich počet byl přesně 13 980 organizací.

Obrázek 4 Průměrná výše asigované sumy na příjemce v EUR

Následující tabulka představuje přehled asigovaných částek a počtu fyzických a právnických osob, které se v letech 2005-2017 rozhodly podpořit činnosti neziskového sektoru.

Tabulka 5 Vývoj počtu FO a PO, které poukázaly podíly zaplacených daní

Rok	Počet FO, které poukázaly	Poukázaná suma v EUR	Počet PO, které poukázaly	Poukázaná suma v EUR
2005	418 241	9 924 958	14 063	19 232 327
2006	446 973	11 713 094	17 740	25 629 046
2007	408 277	12 818 867	21 632	29 306 224
2008	449 909	15 036 204	26 691	34 144 247
2009	503 253	17 684 264	30 078	37 594 973
2010	467 983	15 553 063	26 172	28 591 712
2011	475 843	16 525 822	25 427	25 444 340
2012	538 814	18 548 389	26 621	26 146 125
2013	579 433	20 944 314	28 827	25 762 316
2014	603 242	21 739 624	30 682	30 465 651
2015	628 502	24 230 535	51 377	32 718 523
2016	686 157	27 175 360	54 042	34 455 689
2017	743 269	30 173 245	58 449	33 255 490

Zdroj: vlastní zpracování podle Finančního riaditeľstva SR, © 2013, 2015; Finančního riaditeľstva SR, © 2013, 2018

Zájem o daňové asigace na Slovensku je u fyzických osob i firem převážně růstového charakteru. Počet fyzických osob, které se zapojily do systému daňových asigací a poskytly tak určité procento ze svých vypočtených daní, se od počátku sledovaného období do roku 2017 zvýšil o 77,7 %, počet právnických osob o 315,6 %. Celkový meziroční růst je

průměrně 5,49 %. Výjimku tvoří pouze období mezi roky 2010 a 2011, kdy probíhala světová finanční krize a bylo zaznamenáno snížení počtu především u právnických osob.

7.2 Daňové asignace versus dary na Slovensku

Se zavedením daňových asignací také pro právnické osoby byly na Slovensku v roce 2004 zrušeny daňové výhody, které plynou poplatníkům z poskytování darů. Z tohoto důvodu je potřeba dále zjistit, zdali daňové subjekty i nadále poskytují dary bez ohledu na ztrátu uplatnění daňových výhod z toho vyplývajících, anebo jejich zájem zcela vymizel. Data o poskytnutých darech a příspěvcích v letech 2016 a 2017 od FO a PO pro neziskové organizace nejsou dosud zveřejněná, proto jsou data z těchto let v následujících dvou grafech vynechána.

Následující tabulka představuje srovnání poskytnutých darů fyzickými a právnickými osobami na veřejně prospěšné činnosti a daňové asignace fyzických a právnických osob.

Tabulka 6 Dary od FO a PO v EUR

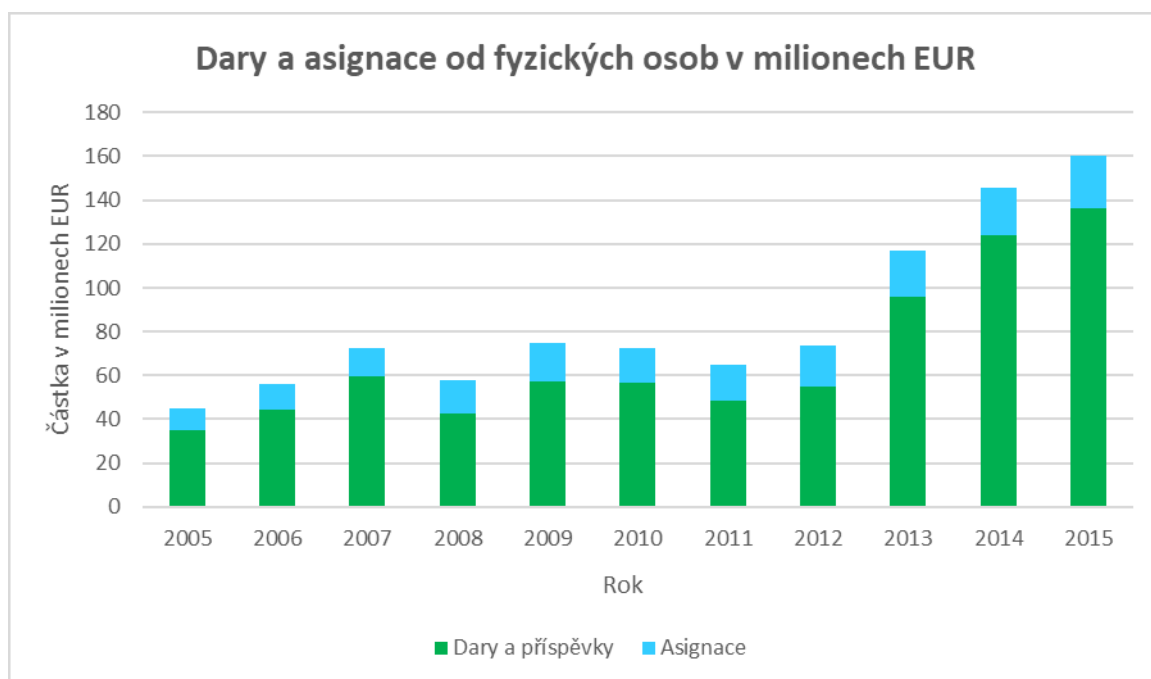
Rok	Dary a příspěvky od FO v EUR	Asignace FO v EUR	Dary a příspěvky od PO v EUR	Asignace PO v EUR
2005	35 281 223	9 924 958	31 341 148	19 232 327
2006	44 212 776	11 713 094	47 005 913	25 629 046
2007	59 665 791	12 818 867	66 428 505	29 306 224
2008	42 638 883	15 036 204	56 047 094	34 144 247
2009	57 225 252	17 684 264	56 532 752	37 594 973
2010	56 809 880	15 553 063	61 951 567	28 591 712
2011	48 306 875	16 525 822	52 280 710	25 444 340
2012	54 914 818	18 548 389	64 088 547	26 146 125
2013	95 943 832	20 944 314	63 207 823	25 762 316
2014	123 766 195	21 739 624	86 552 373	30 465 651
2015	136 298 702	24 230 535	87 997 603	32 718 523
2016	-	27 175 360	-	34 455 689
2017	-	30 173 245	-	33 255 490

Zdroj: vlastní zpracování podle Štatistického úradu SR, © 2018, 2005-2015

Přijaté příspěvky od fyzických osob od roku 2005 do roku 2007 stouply přibližně z 35 milionů EUR téměř o 70 %, tedy na 59 milionů EUR. Snížení hodnoty zaznamenané v roce 2008 v souvislosti s finanční krizí je ve sledovaném období nejvýraznější. Hodnota přijatých darů klesla o více než 17 milionů EUR. V roce 2009 je znám poměrně razantní růst, kdy se hodnota darů oproti předešlému roku zvýšila o více než 34 %. V dalších letech je vývoj klesající. Tento doposud proměnlivý charakter se ustálil až v roce 2011, kdy hodnota darů

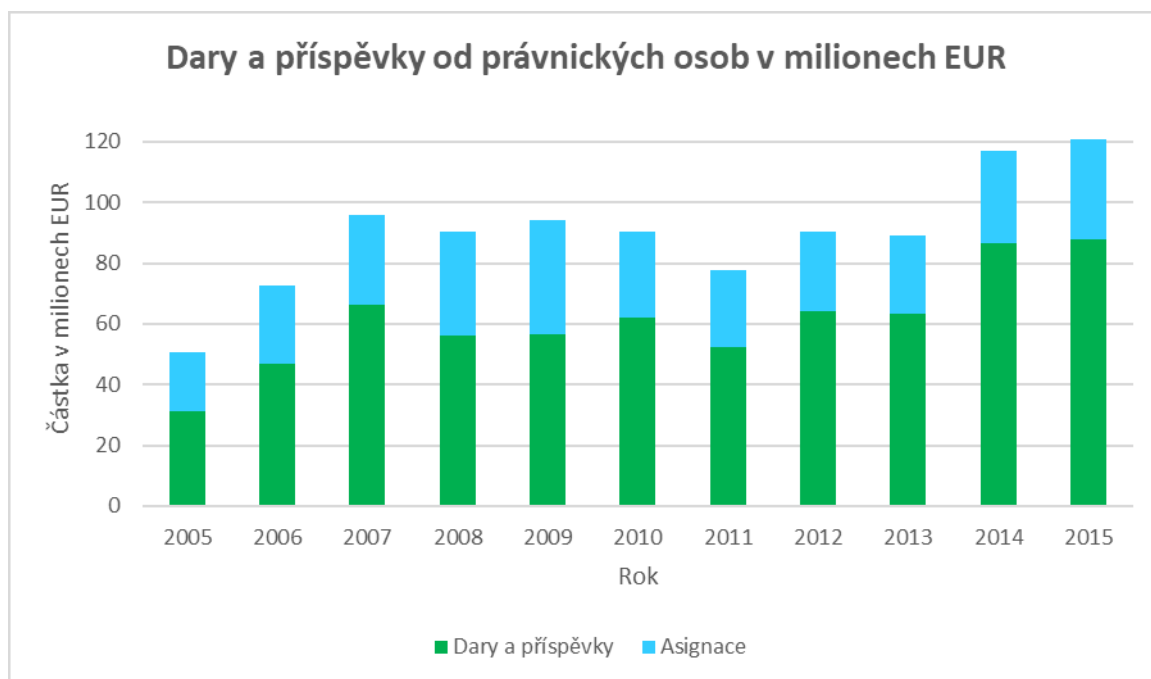
po zbytek sledovaného období roste. V roce 2015 neziskové organizace přijaly formou darů od fyzických osob celkem 136 298 702 EUR.

Příspěvky, které neziskovému sektoru poskytly právnické osoby mají od roku 2005 do roku 2007 taktéž rostoucí charakter. V tomto období vzrostly z 31 miliónů EUR o více než 111 %, tedy na 66 miliónů EUR. Stejně tak jako u fyzických osob i hodnota darů poskytnutá právnickými osobami v roce 2008 zaznamenává nejvýraznější pokles. Finanční krize se projevila snížením o více než 10 miliónů EUR. V dalších letech mají příspěvky neziskovým organizacím rovněž proměnlivou tendenci. Od roku 2011 do konce sledovaného období hodnota darů opět roste. V roce 2015 přispěly právnické osoby částkou 87 997 603 EUR pro účely neziskových organizací. Tato částka je o 55 % menší, než přispěly fyzické osoby. Celková suma, kterou neziskové organizace přijaly od fyzických a právnických osob v roce 2015 činí 281 245 363 EUR.

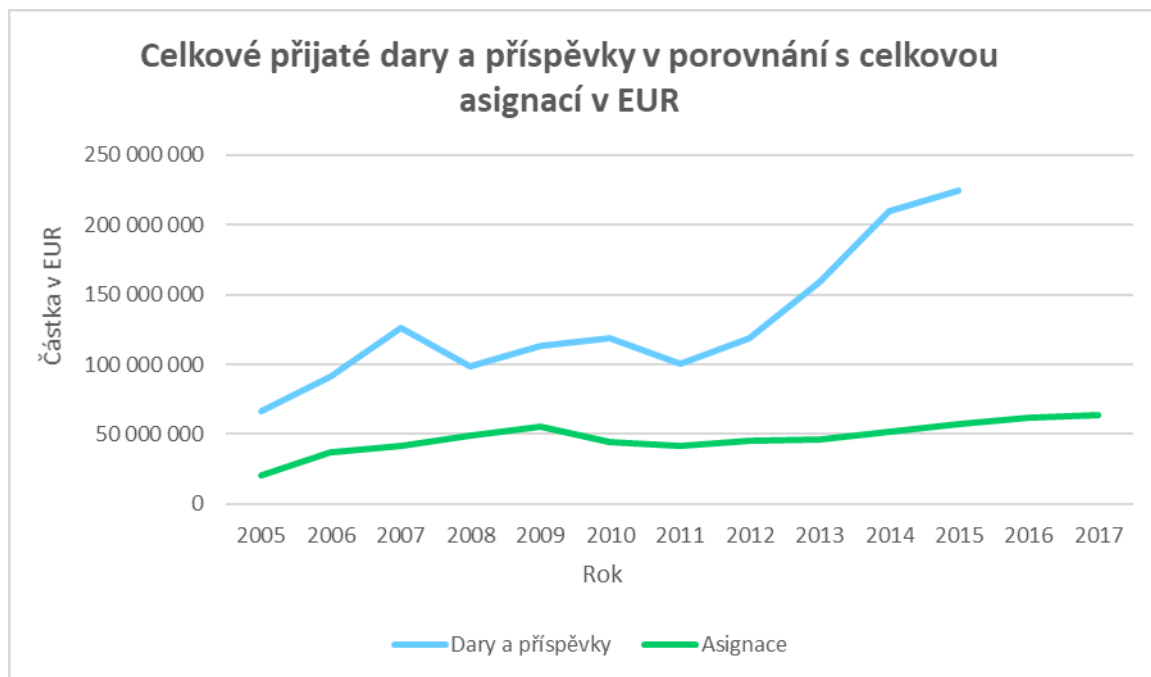
Obrázek 5 Dary a asignace od FO v milionech EUR

Daňové asignace fyzických osob tvoří od roku 2005 do roku 2015 v průměru 26,8 % z hodnoty poskytnutých darů a příspěvků neziskovým organizacím. V roce 2005 daňovými poplatníky neplynou již žádné výhody z poskytování darů, tato možnost byla zrušena v roce 2004. Z grafu je však na první pohled viditelný mnohonásobný růst v posledních třech sledovaných letech. Částka, kterou fyzické osoby od roku 2005 přispěly svými dary a příspěvky pro účely neziskových organizací se v roce 2015 téměř zčtyřnásobila. Příjmy neziskových organizací ve formě darů a asignací se ve stejném období zvýšily o více než 255 %.

Obrázek 6 Dary a příspěvky od PO v milionech EUR

Částka daňových asignací, které poukázaly právnické osoby na veřejně prospěšné činnosti tvořila průměrně 48,7 % z hodnoty darů, kterými právnické osoby přispěly na činnost neziskových organizací. Největší podíl daňových asignací je v roce 2009, kdy tato hodnota činila 66,5 % z přijatých darů. Celková částka darů a asignací má za celé sledované období převážně proměnlivý vývoj. Největší suma, kterou neziskové organizace přijaly od právnických osob formou darů a asignace byla v roce 2015. Tato hodnota se od roku 2005 zvýšila více než o 138 %. Na počátku sledovaného období činila hodnota darů 31 341 148 EUR, v roce 2015 právnické osoby přispěly formou darů částkou 87 997 603 EUR. Tato hodnota se téměř ztrojnásobila.

Obrázek 7 Celkové dary a příspěvky v porovnání s celkovou asignací v EUR

Z výše uvedeného grafu je zřejmé, že se zavedením daňových asignací neklesá zájem o poskytování darů neziskovým organizacím, a to i za předpokladu nemožnosti uplatnění si daňových výhod. Tendence je naopak růstová, celkové poskytnuté dary a příspěvky zaznamenávají průměrný meziroční růst o více než 14 %. Výjimku tvoří pouze období mezi léty 2007 až 2011, kdy je vývoj poskytovaných darů proměnlivý v souvislosti s již zmiňovanou finanční krizí. Po roce 2011 opět nastává růst poskytovaných darů, a to až do roku 2015, kdy neziskové organizace přijaly o více než 157,6 miliónů EUR než v prvním sledovaném roce.

7.3 Běžné transfery neziskovým organizacím vs. daňové asignace

Často se objevují obavy, že zavedení daňových asignací s sebou přinese snižování dotací neziskovým organizacím poskytované státem. V následující tabulce je provedena analýza tohoto rizika z údajů o běžných transferech neziskovým organizacím. Pojmem transfery se rozumí příspěvky, dárky, důchody, odstupné, členské, stipendia jednotlivcům a neziskovým právnickým osobám.

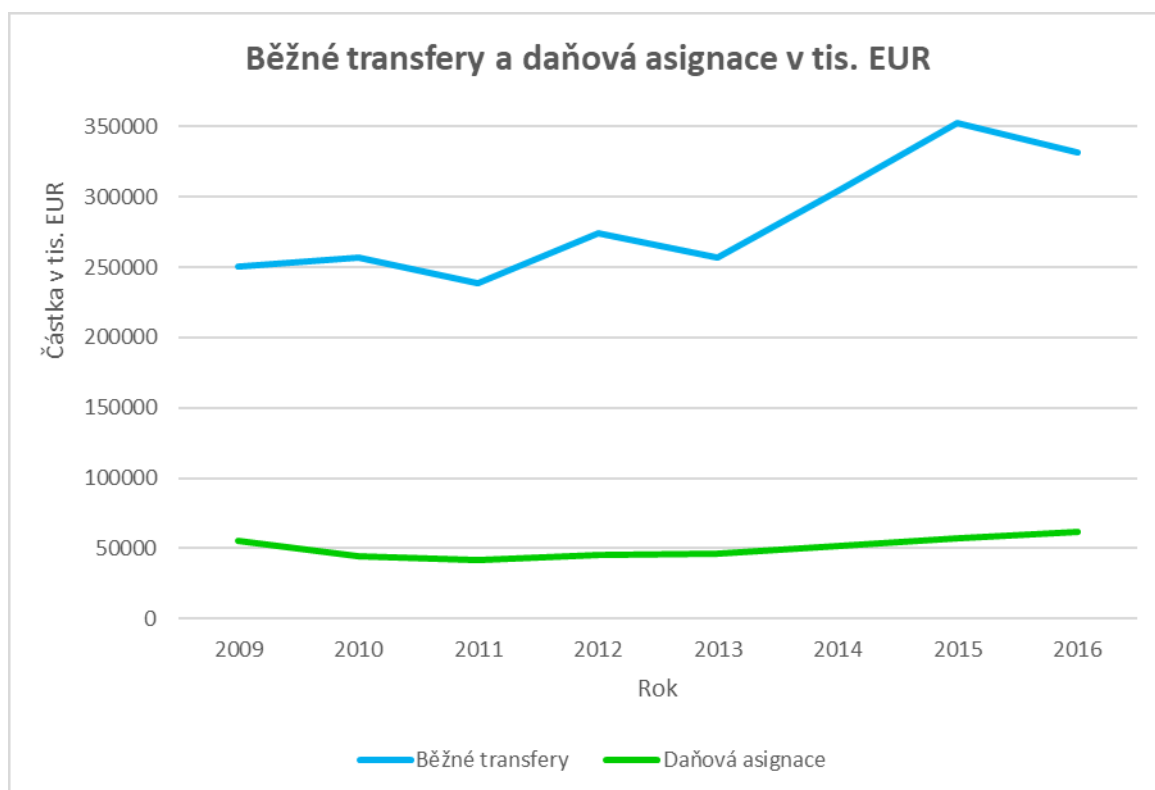
Tabulka 7 Běžné transfery neziskovým organizacím v letech 2009-2016

Rok	Transfery neziskovým organizacím v tis. EUR	Meziroční růst/pokles v %
2009	250 192	-
2010	256 803	2,6
2011	238 631	- 7,1
2012	274 053	14,8

2013	256 650	- 6,4
2014	303 915	18,4
2015	352 183	15,9
2016	331 797	- 5,8

Zdroj: vlastní zpracování podle Ministerstva financí SR, © 2012, 2009-2016

Běžné transfery neziskovým organizacím mají ve sledovaném období rostoucí i klesající tendenci. Růst běžných transferů v letech 2010 a 2012 je pravděpodobně příčinou volebním obdobím, kdy se v těchto letech konaly volby do Národní rady Slovenské republiky. Z tabulky lze také vidět, že růst transferů v letech 2009 až 2016 má vyšší meziroční index než pokles. Průměrný růst běžných transferů neziskovým organizacím je ve sledovaném období 4,6 % ročně.

Obrázek 8 Běžné transfery a daňová asignace v tis. EUR

Třebaže lze na vývoji běžných transferů, poskytovaných státem pro účely neziskových organizací, pozorovat jistou závislost na volebním cyklu, ovlivnění dotací daňovými asigancemi není tak znatelné. V letech 2009 až 2011 se projevila již zmiňovaná finanční krize, která zapříčinila pokles transferů i celkové asigované částky neziskovým organizacím. Obě tyto formy financování neziskového sektoru však mají převážně růstový charakter.

8 NÁVRH MODELU DAŇOVÝCH ASIGNACÍ V ČESKÉ REPUBLICCE

Obsahem následující kapitoly jsou vybrané ukazatele České republiky, které jsou následně srovnávány se Slovenskou republikou. Na základě této komparace je nastaven návrh modelu pro fungování daňových asignací v České republice. Pro lepší srovnatelnost údajů jsou vybrané částky platné pro Českou republiku převedeny kurzem 25,435 EUR/CZK, který vyhlásila Česká národní banka k 24.4.2018.

8.1 Velikost neziskového sektoru

Velikost neziskového sektoru ovlivňuje výslednou sumu, která bude prostřednictvím daňových asignací použita pro financování veřejně prospěšných činností. V následující tabulce je uvedeno srovnání vývoje počtu nadací a občanských sdružení, respektive spolků v letech 2005 až 2017. Právě tyto právní formy neziskových organizací jsou na Slovensku nejčastějšími příjemci podílů zaplacených daní.

Informace o počtu nadací a občanských sdružení na Slovensku nejsou pro rok 2017 dosud zveřejněny. Dostupná data pro Českou republiku v roce 2017 jsou platná k 1.4.

Tabulka 8 Porovnání počtů nadací a spolků na Slovensku a v České republice

Rok	Slovenská republika		Česká republika	
	Nadace	Sdružení	Nadace	Spolek
2005	458	18 420	368	54 963
2006	483	20 375	380	58 347
2007	493	22 113	390	61 802
2008	382	23 651	411	65 386
2009	412	25 460	429	68 631
2010	426	26 991	449	72 111
2011	439	28 648	455	75 627
2012	416	28 205	458	77 801
2013	328	31 989	532	84 430
2014	443	33 894	508	86 956
2015	459	36 041	505	89 584
2016	468	40 386	516	92 878
2017	-	-	515	93 651

Zdroj: vlastní zpracování podle Štatistického úradu SR, © 2018, 2005-2016; Nadace neziskovy, 2005-2017

Ve výše uvedené tabulce je možné vidět, že vývoj počtu nadací na Slovensku a v České republice je ve sledovaném období poměrně srovnatelný. Zatímco množství spolků je v České republice o poznání větší. V roce 2005 je v ČR téměř třikrát více registrovaných

spolků než na Slovensku. V takto vymezeném neziskovém sektoru je ve sledovaném období v České republice v průměru o 46 045 organizací více, než na Slovensku.

8.2 Daň z příjmů fyzických a právnických osob

Daň z příjmů fyzických a právnických osob je proměnnou, která přímo ovlivňuje celkovou asigňovanou sumu v daném období. Z tohoto důvodu je na základě získaných údajů o vybraných daních z příjmů fyzických a právnických osob a daňové asignaci na Slovensku vyvozena rovnice, která následně slouží pro účely predikování možných vybraných sum poukázané daně v České republice.

Tabulka 9 Daň z příjmů FO a PO v České republice v letech 2005 až 2017

Rok	Daň z příjmů FO v mil. Kč	Daň z příjmů PO v mil. Kč	Daň z příjmů celkem v mil. Kč
2005	137 432	137 245	274 677
2006	128 865	129 487	258 352
2007	155 674	143 391	299 065
2008	173 590	132 929	306 519
2009	110 543	116 607	227 150
2010	114 746	119 829	234 575
2011	109 312	122 312	231 624
2012	120 461	123 048	243 509
2013	113 052	128 814	241 866
2014	123 179	131 995	255 174
2015	138 140	138 623	276 763
2016	156 401	156 241	312 642
2017	161 803	176 858	338 661

Zdroj: vlastní zpracování podle Finanční správy ČR, © 2013-2018, 2005-2017

Příjmy státního rozpočtu z titulu daní z příjmů fyzických osob mají mezi léty 2005 až 2008 převážně rostoucí tendenci. Až do roku 2007 platilo v České republice progresivní zdanění, to je i důvodem poklesu vybíraných daní v roce 2009, kdy již platila novelizace zákona o jednotné daňové sazbě pro fyzické osoby, která byla stanovena ve výši 15 % ze základu daně. Rovněž je tento výrazný pokles důsledkem zrušení společného zdanění manželů v roce 2008 kompenzovaný zvýšením vybraných slev na dani a zvýšením daňového zvýhodnění na děti. Od roku 2011 státní pokladna zaznamenává každoroční růst příjmů z titulu daní z příjmů fyzických osob. V roce 2017 zaplatily fyzické osoby celkem přes 161 803 milionů Kč na dani z příjmů.

Stejně tak i daň z příjmů právnických osob zaznamenává růst, a to až do roku 2009, kdy byla daňová sazba snížena z původních 21 % na 20 %. O rok později rovněž došlo ke

snížení sazby na nynějších 19 % ze základu daně. V roce 2009 se oproti předešlému roku vybraná suma snížila o více než 12 %. Nastala také změna v daňovém odpisování majetku. Od roku 2010 státní pokladna taktéž zaznamenává každoroční růst příjmů z titulu daní z příjmů právnických osob.

8.3 Predikce procenta daňové asignace a vývoje daně z příjmů v ČR

Obsahem této podkapitoly je modelace budoucího vývoje daně z příjmů fyzických a právnických osob na základě dostupných informací, které jsou zveřejněny na webových stránkách Finanční správy České republiky. Rovněž je obsahem této kapitoly nastavení procenta daňové asignace, které by mohly po zavedení tohoto modelu daňoví poplatníci poukázat v České republice.

Pro odhad procenta daňové asignace, kterou by daňoví poplatníci v České republice mohli poukázat neziskovým organizacím, byla provedena regresní statistika, jejíž výsledky jsou uvedeny níže.

Tabulka 10 Regresní statistika

	Koeficienty	Hodnota P
Hranice	15726745,55	0,008764823
Daň v EUR	0,008606166	3,05171E-05

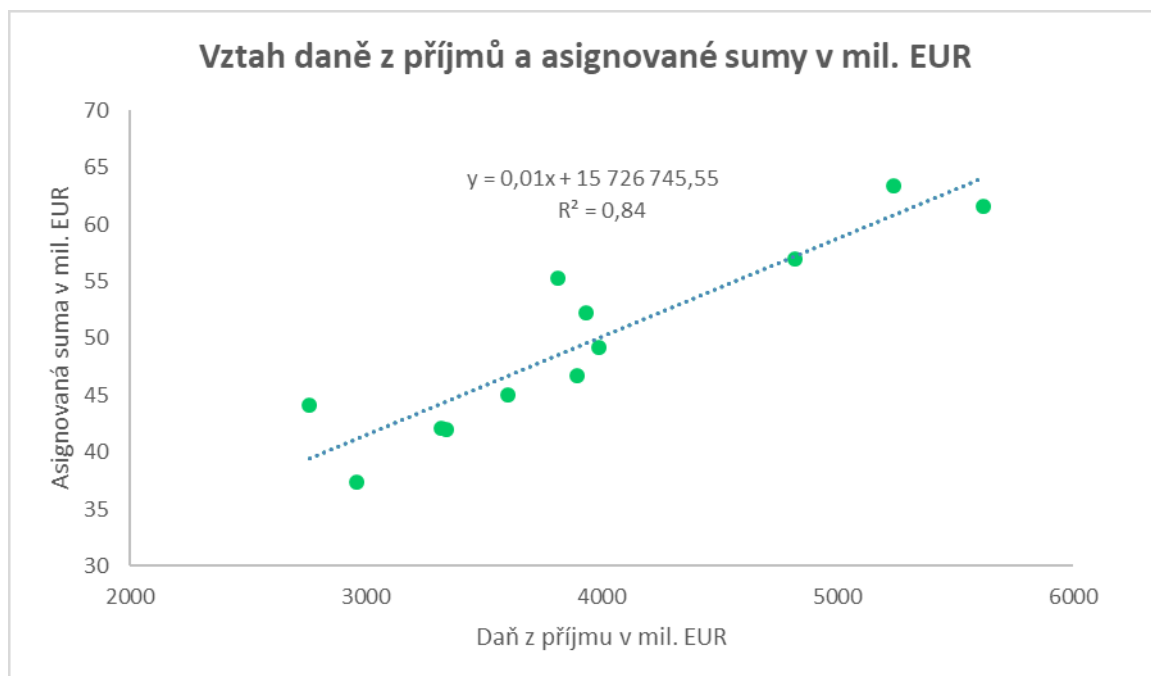
Korelační koeficient	Koeficient determinace R ²
0,914849147056016	0,83694896186912

Pro predikci vývoje daňové asignace v České republice byla použita číselná data o celkové vybrané dani z příjmů a asignované sumě fyzickými a právnickými osobami na Slovensku. Z těchto údajů byly pomocí regresní statistiky v programu Excel zjištěny výše uvedené koeficienty. Funkce byla ověřena TRENDEM, jejichž výsledkem je níže uvedený graf. Pro výpočet regrese byla použita hladina významnosti 5 %. Z tabulek mimo jiné vyplývá, že daň z příjmů významně ovlivňuje celkovou asignaci, jelikož hodnota P je nižší než hladina významnosti. Taktéž zjištěný korelační koeficient napovídá, že vliv daně z příjmů na asignaci je velmi vysoký, jelikož nabývá hodnoty blížíící se k číslu 1, přičemž hodnota 1 značí přímou závislost mezi proměnnými.

Vztah již zmíněných koeficientů udává následující lineární rovnice, kde Y je asignovaná suma a X představuje daň z příjmů v jednotlivých letech. Rovnice slouží pro odhad

vývoje daňové asignace v České republice. Následně jsou do této rovnice dosazovány údaje o vybraných daních z příjmů. Zjištěné informace lze nalézt v následující tabulce.

$$Y = 0,008606166x + 15726745,55$$

Obrázek 9 Vztah daně z příjmů a asignované sumy v milionech EUR

Z údajů o celkové poukázané sumě a daně z příjmů fyzických a právnických osob na Slovensku byl zjištěn TREND. Grafický vývoj (obrázek 9) je platný za předpokladu lineárního vývoje. Hodnota spolehlivosti vyznačená v grafu je 0,84, což odpovídá 84 %-ní spolehlivosti budoucího lineárního vývoje asignované sumy ve vztahu k sumě daně z příjmů fyzických a právnických osob.

Tabulka 11 Porovnání počtu nadací a spolků a daně z příjmů FO a PO na Slovensku s Českou republikou

Rok	Slovenská republika		Česká republika	
	Počet nadací a sdružení	Daň z příjmů celkem v EUR	Počet nadací a sdružení	Daň z příjmů celkem v Kč
2006	20 858	2 963 478 790	58 727	258 352 000 000
2007	22 606	3 320 597 280	62 192	299 065 000 000
2008	24 033	3 991 060 691	65 797	306 519 000 000
2009	25 872	3 818 190 541	69 060	227 150 000 000
2010	27 417	2 763 134 366	72 560	234 575 000 000
2011	29 087	3 343 583 499	76 082	231 624 000 000
2012	28 621	3 604 525 524	78259	243 509 000 000
2013	32 317	3 895 243 316	84 962	241 866 000 000
2014	34 337	3 935 672 001	87 464	255 174 000 000

2015	36 500	4 819 911 604	90 089	276 763 000 000
2016	40 854	5 622 889 490	93 394	312 642 000 000
2017	-	5 240 478 605	94 166	338 661 000 000
Celkem	322 502	47 318 765 707	932 752	3 225 900 000 000
Průměr	26 875	3 943 230 476	77 729	268 825 000 000

Pro nastavení procenta daňových asignací v České republice jsou použity údaje o počtu sdružení a nadací a daně z příjmů fyzických a právnických osob. Aby byly údaje srovnatelné, jsou data platná pro Slovenskou republiku převedena na koruny české kurzem 25,435 EUR/CZK. Na Slovensku za sledované období činily celkové příjmy státního rozpočtu z titulu daní z příjmů fyzických a právnických osob 1 203 552 miliard Kč, to je průměrně 100 296 miliard Kč za rok. V Česku činily celkové daně z příjmů FO a PO 3 225 900 miliard Kč, to je průměrně 268 825 miliard Kč ročně. Průměrné roční daně z příjmů tak byly v České republice 2,68krát větší než ve Slovenské republice. Počet neziskových organizací, vymezených pouze na nadace a občanská sdružení, byl na Slovensku za celkové sledované období 322 502 organizací. V Česku bylo takto vymezeného neziskového sektoru za celkové sledované období 932 752 organizací. Celkem tedy bylo v ČR 2,89krát nadací a spolků více než na Slovensku.

Z výpočtů vyplývá, že za předpokladu stejného vývoje daňových asignací v České republice, by procento podílu zaplacené daně muselo být 2,89krát větší, což je způsobeno vlivem vyššího počtu neziskových organizací a zároveň 2,68krát menší, vlivem větší sumy daní z příjmů. Podíl daňové asignace na daních z příjmů by tedy měl být nastaven na 2,16 %.

Jelikož je zjištěné procento vyšší než na Slovensku, kde daňoví poplatníci mohou asignovat 2 % z vypočtené daně, musí být i minimální částka ve stejném poměru vyšší. Minimální částka, kterou mohou na Slovensku fyzické osoby poukázat pro účely neziskových organizací činí 3 €, právnické osoby mohou poukázat minimálně 8 €. Po vynásobení těchto částek ve stejném poměru, jako se zvýšilo procento daňové asignace, činí minimální hodnota poukázané části daně pro fyzické osoby 82,5 Kč a pro právnické osoby 219, 8 Kč. Aby fyzická osoba mohla využít daňovou asignaci, její daňová povinnost by musela přibližně činit alespoň 3 819 Kč za zdaňovací období. U právnické osoby by minimální daňová povinnost měla činit alespoň 10 175 Kč.

Tabulka 12 Predikce budoucího vývoje daně z příjmů a daňové asignace v ČR

	Daň z příjmů celkem v EUR	Maximální asignace v EUR	Odhad skutečné asignace v EUR	
	2005	10 799 174 366	0	108 666 237
	2006	10 157 342 245	233 262 166	103 314 523
	2007	11 758 010 615	219 398 592	116 918 141
	2008	12 051 071 358	253 973 029	119 440 271
	2009	8 930 607 431	260 303 141	92 585 039
	2010	9 222 528 013	192 901 121	95 097 356
	2011	9 106 506 782	199 206 605	94 098 858
	2012	9 573 776 293	196 700 546	98 120 257
	2013	9 509 180 263	206 793 568	97 564 333
	2014	10 032 396 304	205 398 294	102 067 217
	2015	10 881 187 340	216 699 760	109 372 054
	2016	12 291 802 634	235 033 647	121 512 044
	2017	13 314 763 122	265 502 937	130 315 812
PREDIKCE	2018	11 267 984 758	287 598 883	112 700 897
	2019	11 365 297 451	243 388 471	113 538 386
	2020	11 462 610 144	245 490 425	114 375 875
	2021	22 559 922 837	247 592 379	115 213 365
	2022	11 657 235 530	249 694 333	116 050 854
	2023	11 745 548 224	251 796 287	116 888 343
	2024	11 851 860 917	253 898 242	117 725 833
	2025	11 949 173 610	256 000 196	118 563 322
	2026	12 046 486 303	258 102 150	119 400 811
	2027	12 143 798 996	260 204 104	120 238 300
	2028	12 241 111 690	262 306 058	121 075 789

Pro lepší srovnatelnost údajů, je celková daň z příjmů vybraná v České republice převedena na eura kurzem 25,435 EUR/CZK platným k 24.4.2018 zveřejněným Českou národní bankou. Za předpokladu lineárního vývoje daně z příjmu fyzických a právnických osob v České republice byla pro predikci budoucího vývoje použita funkce LINTREND. Pro zjištění poukázaných podílů zaplacených daní pro účely neziskových organizací, se predikované hodnoty daně z příjmů následně dosazovaly do výše uvedené lineární rovnice. Za předpokladu zavedení daňových asignací do české legislativy, a za předpokladu stejného využití možnosti asignovat jako na Slovensku, by se v letech 2018 až 2028 dalo uvažovat o celkové asignované sumě mezi 1 285 milióny a 1 894 milióny EUR. Pro lepší představu, tyto sumy se pohybují mezi 32 703 miliónů Kč a 48 176 miliónů Kč. Tyto sumy byly zjištěny jednoduchým sečtením odhadovaných částek daňových asignací v letech 2018 až 2028 a sečtením maximální daňové asignace ve stejném období. Částka celkové maximální daňové asignace byla

následně vynásobena zjištěným průměrným využitím daňové asignace na Slovensku, tedy 67,26 %.

8.4 Důvody pro zavedení daňových asignací

Následující důvody zavedení daňových asignací se především týkají komparací výhod, které plynou při poskytování bezúplatných plnění.

Důvodem pro zavedení daňových asignací do českého daňového systému je možnost dalšího financování veřejně prospěšných služeb. Neziskové organizace tak mohou lobbovat za výši asignace či prosazovat samotnou daňovou asignaci. Neměly by však ve vyšší míře omezit svou doplňkovou činnost či jinou činnost, pomocí které organizace získávají vlastní peněžní prostředky.

Zaktivování široké veřejnosti na financování neziskových organizací. Celková suma, kterou si fyzické osoby odečítají ze svých daňových základů je průměrně v poloviční výši než u právnických osob. V případě zavedení daňových asignací by se mohly i fyzické osoby s nižšími příjmy, které nevyužívají této možnosti snížení daňového základu, podílet na financování neziskových organizací.

Daňová asignace je pro občany více lákavá než poskytování darů. V letech 2011 až 2014 daňovou asignaci na Slovensku využilo 19,3 % fyzických osob. V tomtéž období v České republice poskytly bezúplatná plnění 6,59 % fyzických osob. Počet asignujících fyzických osob je téměř trojnásobný.

Výhodou pro stát můžou být získané statistické údaje o tom, kam proudí částky z daňové asignace a zjištění, které odvětví je pro občany nejatraktivnější a nejdůležitější.

Daňová asignace je pro občany pohodlnější a méně náročnější volba než systém odpočtů darů od základů daně. V případě daňové asignace občan pouze vyplní o políčko navíc v daňovém priznání. Uplatnění nezdanitelné části základu daně ve formě darů je mnohem komplikovanější. Nehledě na složitost oceňování hmotných darů.

V případě zrušení možnosti odpočtu bezúplatného plnění od základu daně, se pravděpodobně sníží počet darů, s ohledem na nízké procento využití.

U daňové asignaci jsou daňoví poplatníci více ochotní vzdát se peněžních prostředků. Daňoví poplatníci se jen rozhodují, zda prostředky odešlou státu, anebo neziskové

organizaci. Nemají možnost si tyto peněžní prostředky ponechat, jako je to tu individuálního či firemního dárcovství.

9 BEZÚPLATNÁ PLNĚNÍ V ČESKÉ REPUBLICCE

Následující kapitola se věnuje analýze počtu daňových subjektů, kteří v České republice poskytují bezúplatná plnění. Z údajů jsou poté vyvozeny argumenty pro ponechání možnosti snížení základu pro výpočet daně z příjmů o poskytnutá bezúplatná plnění.

Níže uvedená tabulka analyzuje počet daňových subjektů, které poskytly bezúplatná plnění a o tuto částku si snížili základ pro výpočet daně z příjmů a celkových hodnot poskytnutých darů v letech 2011 až 2016.

Tabulka 13 Počet FO a PO, které poskytly dary v letech 2011-2019

Rok	Fyzické osoby		Právníkové osoby	
	Počet daňových subjektů	Celková výše hodnoty darů v mil. Kč	Počet daňových subjektů	Celková výše hodnoty darů v mil. Kč
2011	121 819	1 472	18 011	2 750
2012	124 997	1 572	17 839	2 757
2013	145 971	1 650	19 032	3 721
2014	145 794	1 752	20 077	3 674
2015	151 042	1 790	21 763	3 662
2016	158 943	1 947	22 944	3 905

Zdroj: vlastní zpracování podle Finanční správy ČR, © 2013-2018, 2011-2016

Tabulka 14 Počet daňových subjektů v ČR v letech 2011-2015

Rok	Počet daňových subjektů v České republice	
	FO	PO
2011	1 922 976	407 821
2012	1 942 762	420 299
2013	2 161 626	428 128
2014	2 135 170	424 756
2015	2 094 843	400 585

Zdroj: vlastní zpracování podle Finanční správy ČR, © 2013-2018, 2011-2015

Tabulka 15 Počet daňových subjektů v SR v letech 2011-2014

Rok	Počet daňových subjektů ve Slovenské republice	
	FO	PO
2011	2 747 220	237 794
2012	2 823 840	255 959
2013	2 879 037	278 903
2014	2 921 699	287 880

Zdroj: vlastní zpracování podle Finančního riaditeľstva SR, © 2013, 2011-2014

Podle ZDP mohou fyzické osoby odečíst od základu daně hodnotu bezúplatného plnění poskytnutou za určitých podmínek. Takto lze odečíst nejvýše 15 % základu daně. Úhrnná

hodnota darů za zdaňovací období však musí přesáhnout 2 % ze základu daně, nebo činit alespoň 1 000 Kč.

Právnícké osoby mohou za určitých podmínek od svého základu daně odečíst až 10 % základu daně. Hodnota bezúplatného plnění však činí alespoň 2 000 Kč. (Česko, 1992, § 15, § 20)

Podle údajů Finanční správy České republiky si v roce 2011 uplatnilo nezdanitelnou položku základu daně ve formě bezúplatného plnění pouze 6,33 % fyzických osob. V ostatních letech jsou tato čísla velmi podobná. Největší využití možnosti odečíst hodnotu poskytnutého bezúplatného plnění od základu daně je u fyzických osob zaznamenáno v roce 2015, kdy 7,21 % daňových subjektů využilo tuto možnost. Průměrně v letech 2011 až 2015 poskytly bezúplatná plnění 6,71 % fyzických osob.

U právníckých osob lze pozorovat podobný trend jako u osob fyzických, procentuální využití nezdanitelné části základu daně se v jednotlivých letech výrazně nemění. V roce 2011 uplatnilo nezdanitelnou částku základu daně ve formě bezúplatného plnění 4,42 % právníckých osob. I v tomto případě je procentuální využití ve sledovaném období v podstatě neměnné. Největší využití možnosti odečíst hodnotu bezúplatného plnění od základu daně je taktéž v roce 2015, kdy dary poskytlo 5,43 % daňových subjektů. Průměrně potom poskytlo bezúplatná plnění 4,65 % právníckých osob.

Ze zjištěných údajů lze předpokládat, že okruh daňových subjektů, kteří poskytují bezúplatná plnění je každý rok přibližně stejný. Tato forma snižování daňové povinnosti tedy není mezi daňovými poplatníky velmi oblíbená, navíc se nerozšiřuje mezi nové poplatníky, kteří by tento institut využili. Důsledkem nevyužití bezúplatného plnění jako nezdanitelné části základu daně může být nedostatečná informovanost daňových poplatníků o této možnosti a pravděpodobně i nezájem veřejnosti se darování věnovat. Fyzické i právnícké osoby tedy nejsou dostatečně informovány o tomto druhu nezdanitelné části, nebo si nemají co odečíst od základu daně, jelikož žádná bezúplatná plnění v průběhu zdaňovacího období neposkytly.

Zajímavé jsou především získané údaje z posledního roku zveřejněné Finanční správou České republiky. V roce 2016 fyzické osoby darovaly celkem 1 946 885 273 Kč při počtu 158 943 osob, které si toto snížení základu daně nárokovali. Taktéž v roce 2016 právnícké osoby darovaly celkem 3 904 971 148 Kč při počtu 22 944 daňových subjektů. Právnícké osoby si tedy v tomto roce odečly o 100 % více než fyzické osoby. Tento poměrně velký

rozdíl lze samozřejmě připisovat faktu, že právnické osoby platí všeobecně vyšší daň z příjmů než fyzické osoby. Pokud by se tedy v budoucnosti uvažovalo o zavedení daňových asignací, bylo by na uvážení zákonodárců, co je efektivnější vzhledem k celkové sumě, kterou si právnické osoby odečetly od základu daně za poslední zdaňovací období. Zda ponechat pro právnické osoby možnost odpočtu poskytnutých bezúplatných plnění, anebo tuto možnost zrušit a namísto toho zavést daňovou asignaci. V porovnání s celkovou sumou, které darovaly fyzické osoby se jedná o mnoho vyšší částku.

9.1 Důvody pro ponechání možnosti odpočtu darů

Nejvýznamnějšími pro důvody ponechání systému odpočtů darů při zavedení daňových asignací jsou:

System bezúplatných plnění ve společnosti existuje mnohem déle než daňové asignace. Poplatníci jsou na tento systém zvyklí. Úspěšné zavedení nového systému by pravděpodobně trvalo několik let a znamenalo by i určitou komplikaci daňového systému.

Nelze předem odhadnout administrativní a časové náklady, které by se spolu se zavedením daňových asignací musely vynaložit.

Stát by mohl krátiť poskytnuté dotace pro účely neziskových organizací. To by samozřejmě mělo negativní dopad na neziskové organizace.

Daňová asignace narušuje horizontální spravedlivost. Při zrušení darů by se tato spravedlivost narušila mnohonásobně více za předpokladu, že by daňová asignace nebyla sto procentně využívána.

Dary mají vyšší maximální limit poskytnutí než daňové asignace, což je motivací především pro právnické osoby. Poskytnutím darů si mohou velkou částkou snížit daňový základ. Zrušení by tedy mělo negativní vliv na motivaci podnikání.

Využití systému bezúplatného plnění je u fyzických i právnických osob ve sledovaném období v podstatě neměnný. V jednotlivých letech přibývá pouze malé množství nových daňových subjektů, kteří tento institut využívají. V následujících letech se předpokládá podobný vývoj. Pro malý počet využití systému bezúplatného plnění, není důvod jeho zrušení.

Z uvedených důvodů lze konstatovat, že odpočet darů je výhodnější pro právnické osoby, na rozdíl od daňové asignace. To vyplývá i z faktu, že suma, o kterou si právnické

osoby snížili základ daně v roce 2016 byla o 100 % větší než u fyzických osob. Už jen z tohoto samotného důvodu je jasné, že systém odpočtů darů je cílený víc na právnické osoby než osoby fyzické. Zrušení by tedy způsobilo velké komplikace v už zavedeném financování.

ZÁVĚR

Bakalářská práce Daňové asignace jako forma financování neziskového sektoru byla zpracována s cílem navržení modelu, který by mohl fungovat v České republice. Model byl navržený na základě statistických dat a údajů Slovenské republiky. Dílčím cílem bylo zhodnocení oprávněnosti obav ze snížení státních dotací a firemního a individuálního dárcovství, které se objevují v rámci daňových asignací.

V úvodu praktické části bakalářské práce bylo na základě analýzy statistických dat Slovenské republiky zjištěno průměrné procento využití daňové asignace ze stran fyzických osob, které činí 54,7 %. Více než polovina možné části daně, která mohla být fyzickými osobami poukázána, byla za sledované období skutečně asignována. Právníckými osobami bylo za sledované období průměrně poukázáno na veřejně prospěšné účely 79 % z maximální částky asignace. Celkově tak příjematelé asignací obdrželi 66 % z maximální sumy, kterou bylo možné pro účely neziskových organizací asignovat.

Počet příjematelů daňových asignací na Slovensku téměř za celé sledované období rostl. Od zavedení daňových asignací (2002) počet organizací na Seznamu příjematelů stoupl více než třikrát. Průměrná částka, kterou každý z příjematelů získal byla přibližně 4 905 EUR.

Také zájem ze strany poskytovatelů rostl. Počet fyzických osob, které se zapojily do systému daňové asignace převážně za celé sledované období rostl. V roce 2017 poukázalo částí zaplacených daní na veřejně prospěšné činnosti o 77,7 % fyzických osob více než tomu bylo v roce 2005. Zájem ze strany právníckých osob byl převážně kolísavý, avšak jejich počet v roce 2017 od roku 2005 vzrostl o neuvěřitelných 315,6 %.

Bylo zjištěno, že zavedení daňových asignací nemají na poskytování příspěvků na veřejně prospěšné činnosti žádný vliv. Hodnota daňových asignací, které poukázaly fyzické osoby od roku 2005 do roku 2015 tvořila v průměru 26,8 % z hodnoty příspěvků neziskovým organizacím. Ve stejném období představují poukázané sumy od právníckých osob v průměru 48,7 % z hodnoty příspěvků, které poskytly neziskovému sektoru. Daňové asignace tak celkově přispěly k finanční situaci neziskových organizací.

V podkapitole běžné transfery neziskovým organizacím versus daňové asignace bylo zjištěno, že ačkoliv lze na vývoji dotací poskytovaných státem pozorovat jistý vliv volebních

cyklů na Slovensku, ovlivnění či závislost daňové asignace na poskytování dotací není tak znatelné. Průměrný meziroční růst běžných transferů byl ve sledovaném období 4,6 %.

Z analýzy statistických údajů Slovenské a České republiky bylo zjištěno, že počet nadací a spolků byl v letech 2005 až 2016 průměrně o 46 045 organizací větší v České republice než na Slovensku. Na základě údajů o dani z příjmů fyzických a právnických osob a jednotlivých částkách asigované sumy na Slovensku byla za pomoci regresní statistiky zjištěna lineární rovnice. Dále byl pomocí funkce LINTREND predikován budoucí vývoj daní z příjmů fyzických a právnických osob v České republice. Na zjištěné daně z příjmů byla aplikována již zmíněná rovnice pro určení částek daňové asignace. Na základě komparace údajů o počtu nadací a spolků a celkové daně z příjmů na Slovensku a v České republice, bylo po upravení těchto dvou vlivů určeno procento, které budou moci daňoví poplatníci poukázat neziskovým organizacím v České republice. Aby bylo možné dosáhnout stejných efektů jako na Slovensku, bylo toto procento stanoveno ve výši 2,16 % z vypočtené daně z příjmů. Minimální částka, kterou by směly daňoví poplatníci poukázat pro účely neziskových organizací, byla upravena ve stejném poměru, jako se změnilo procento daňové asignace, které je na Slovensku staveno na 2 %. Takto zjištěná minimální výše daňové asignace činí pro fyzické osoby 82,5 Kč, pro právnické osoby potom 219,8 Kč. Z určeného procenta a minimální výše, které by byly použity pro ČR, byla také zjištěná minimální daňová povinnost, které by daňoví poplatníci museli dosáhnout, aby mohli poukázat část ze své zaplacené daně. Zjištěná daňová povinnost pro fyzické osoby činí alespoň 3 819 Kč za zdaňovací období, pro právnické osoby 10 175 Kč.

Hlavními důvody pro zavedení daňových asignací do české legislativy je především další možnost financování neziskového sektoru, zaktivování široké veřejnosti, kdy se i osoby s nižšími příjmy mohou podílet na financování neziskových organizací. Daňová asignace je pro občany lákavější než systém poskytování darů. Stát zavedením daňových asignací získá nové statistiky o tom, která nezisková činnosti je pro daňové poplatníky nejdůležitější.

V poslední kapitole praktické části bakalářské práce je na základě analýzy počtu daňových subjektů v letech 2011 až 2015, kteří v České republice poskytují bezúplatná plnění zjištěno, že okruh fyzických osob je ve sledovaném období v podstatě neměnný a v průběhu let nepřibývá poskytovatelů nových. V tomto období poskytlo bezúplatná plnění a o tuto částku snížili základ daně průměrně 6,71 % fyzických osob. U právnických osob je vývoj obdobný. Ani zde nepřibývá nových daňových subjektů, kteří by uplatňovali snížení základu

daně z titulu poskytnutých bezúplatných plnění. Průměrně v letech 2011 až 2015 poskytlo dary 4,65 % právnických osob.

Hlavními důvody pro ponechání systému odpočtů poskytnutých darů je především jejich dlouholeté trvání, v případě zavedení daňových asignací lze předpokládat krácení státních dotací neziskovému sektoru, to by mělo negativní vliv na neziskové organizace. Dary mají vyšší maximální limit poskytnutí než daňové asignace, což je motivací především pro firmy. Daňových subjektů, kteří využívají systém bezúplatného plnění je v České republice poměrně malé množství, jejich okruh je navíc v podstatě neměnný. Při zavedení daňových asignací lze očekávat, že tyto daňové subjekty budou i nadále poskytovat firemní či individuální dary. Neexistuje tedy důvod pro zrušení tohoto institutu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 156 s. ISBN 9788074521164.
- ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, Nový občanský zákoník. In: Sběrka zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/novy-obcansky-zakonik/>
- ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů České republiky. Dostupné také z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-586-1992-sb-o-danich-z-prijmu/celezneni/>
- DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL, 2016. *Nevýdělečné organizace v teorii*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 283 s. ISBN 978-80-7552-103-3.
- FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.7.2005. In: *Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/rozp200507.xls
- FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2006. In: *Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/rozp200612.xls
- FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2007. In: *Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/rozp122007.xls
- FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2008. In: *Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/rozp122008.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2009. *In: Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/rozp122009.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2010. *In: Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/rozp122010.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2011. *In: Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/rozp122011.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2012. *In: Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/rozp_12_2012.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2013. *In: Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/Plnenie_prijmov_statneho_rozpoctu_k_31_12_2013_20-01-2014.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2014. *In: Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/2014/ppsr_12_dr.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2015. *In:*

Finančná správa Slovenská republika [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/2015/ppsr_12_dr.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Počet daňových subjektov evidovaných na jednotlivých druhoch daní a počet daňových subjektov vybraných právnych foriem k 31.12.2014. In: *Finančná správa Slovenskej republiky*. [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/registrovane_fo/2015.01.28_reg122014.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Počet daňových subjektov evidovaných na jednotlivých druhoch daní a počet daňových subjektov vybraných právnych foriem k 31.12.2013. In: *Finančná správa Slovenskej republiky*. [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/registrovane_fo/reg122013.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Počet daňových subjektov evidovaných na jednotlivých druhoch daní a počet daňových subjektov vybraných právnych foriem k 31.12.2012. In: *Finančná správa Slovenskej republiky*. [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/registrovane_fo/reg1212.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Počet daňových subjektov evidovaných na jednotlivých druhoch daní a počet daňových subjektov vybraných právnych foriem k 31.12.2011. In: *Finančná správa Slovenskej republiky*. [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/registrovane_fo/reg1211.pdf

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2016. In: *Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/2016/ppsr_12_dr.pdf

- FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, © 2013. Prehľad o plnení daňových a nedaňových príjmov štátneho rozpočtu SR k 31.12.2017. In: *Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Infoservis/statistiky/plnenie_sr/2017/2018.01.09_stat_rozpočet.pdf
- FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2015. Inšpirovali sme aj Moldavsko. In: *Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/sk/pre-media/novinky/archiv-noviniiek/detail-novinky/_moldavsko-na/bc
- FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY, 2018. Darovali ste neuveriteľných 64 miliónov eur. In: *Finančná správa Slovenská republika* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/sk/pre-media/novinky/archiv-noviniiek/detail-novinky/_2percenta-dane
- FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2013-2018. Počet DS, které uplatnily v daňových priznáních k daním z příjmů za zdaňovací období roku 2011 až 2016 odčitatelnou položku „hodnota datu/darů“. In: *Finanční správa České republiky* [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-udaje-z-danovych-priznani/PocetDS_dary_2011-2016.xlsx
- FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2013-2018. Údaje z výběru daní, počet daňových priznání. In: *Finanční správa České republiky* [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-udaje-z-danovych-priznani/PocetDAP_2016_10_18.xls
- FINANČNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2013-2018. Vývoj inkasa vybraných daní v ČR v letech 1993-2017. In: *Finanční správa České republiky* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-udaje-z-vyberu-dani/Inkasa_dani_1993-2017.xls
- KUBÁTOVÁ, Květa, 2015. *Daňová teorie a politika*. 6., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 276 s. ISBN 978-80-7478-841-3.

- LUCRA TEAM, S. R. O., © 2010-2018. Poukázanie podielu zaplatenej dane v roku 2011. *In: Lucra team.* [online]. [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: http://www.lucra.eu/files/documents/asignacia_dane_do_roku_2018.xls
- MIHALIČKOVÁ, M., KOŘISTKA, Z. A KOL, 2001. Poslanecký návrh zákona o určení části výnosů daně z příjmů fyzických osob pro dobročinné účely – zákon o asignacích. *In: Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky.* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=29202>
- MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, © 2005-2013. Konzultační proces s odbornou veřejností a sociálními partnery-zahájení diskuze o výhodách a nevýhodách zavedení daňových asignací, 2006. *In: Ministerstvo financí České republiky.* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2006/2006-06-02-tiskova-zprava-5913-5913>
- MINISTERSTVO FINANCÍ SR, © 2012, Štátny záverečný účet SR 2009-2011, *In: Ministerstvo financií Slovenskej republiky.* [online]. [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: http://www.finance.gov.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=8229&documentId=7327
- MINISTERSTVO FINANCÍ SR, © 2012, Štátny záverečný účet SR 2012-2014, *In: Ministerstvo financií Slovenskej republiky.* [online]. [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: http://www.finance.gov.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=10231&documentId=14331
- MINISTERSTVO FINANCÍ SR, © 2012, Štátny záverečný účet SR 2014-2016, *In: Ministerstvo financií Slovenskej republiky.* [online]. [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: http://www.finance.gov.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=11458&documentId=15671
- NADACE NEZISKOVKY, Aktualizovaná statistika počtu NNO v letech 1990-2017. *In: Nadace neziskovky.* [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/data/stat_NNO_tabulka_1990_2012txt12780.pdf; http://www.neziskovky.cz/data/Statistika%20po%20C4%8Dtu%20nest%C3%A1tn%C3%ADch%20neziskov%C3%BDch%20organizac%C3%AD%202014_2016_duben2017txt16852.pdf
- NEČADOVÁ, Věra a Kristýna ČEVELOVÁ, 2015. Jak financovat neziskové organizace a posílit jejich konkurenceschopnost? *Veřejná správa.* 2015(7), 14-15

- PELIKÁNOVÁ, Anna, 2016. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. 2., aktualizované vydání*. Praha: Grada Publishing, 328 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0339-3.
- PODNIKAJTE.SK, S. R. O., © 2005-2018. Vývoj sadzieb dane z príjmov za roky 2000 až 2017. In: *Podnikajte.sk, s. r. o.* [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/2956/category/dan-z-prijmov/article/vyvoj-sadzieb-dane-z-prijmov.xhtml>
- POHLOVÁ, Simona, 2005. Fórum dárců: Více než polovina občanů ČR chce uzákonit daňové asignace. *Ekolist* [online]. 1 [cit. 2018-04-27]. ISSN 1802-9019. Dostupné z: https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/vice-nez-polovina-obcanu-cr-chce-uzakonit-danove-asignace?add_disc=1
- POISTER, Theodore H., Jeremy L. HALL a Maria Pilar ARISTIGUETA, 2015. *Managing and measuring performance in public and nonprofit organizations: an integrated approach*. Second edition. San Francisco, CA: Jossey-Bass and Pfeiffer Imprints, Wiley, 480 s. ISBN 9781118958568.
- Pošta, telekomunikácie a elektronický obchod* [online], 2010. Žilinská univerzita v Žiline Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Katedra spojov, 5.(3) [cit. 2018-03-09]. ISSN 1336-8281. Dostupné z: <http://fpedas.uniza.sk/~ks/casopis/pdf/III2010/III-2010.pdf#page=24>
- SLOVENSKO. Zákon č. 595 ze dne 31. decembra 2003 o dani z príjmov. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*, 2003, čiastka 243. Dostupné také z: <http://www.epi.sk/zz/2003-595>
- ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Počet nezárobkových organizácií. In: *Štatistický úrad SR*. [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: http://data-cube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SLOVSTAT/ns2003rs/Po%C4%8Det%20nez%C3%A1robkov%C3%BDch%20organiz%C3%A1ci%C3%AD%20%5Bns2003rs%5D
- ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Dary a príspevky v nezárobkových organizáciách podľa právnych foriem. In: *Štatistický úrad SR*. [online]. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: http://www.statistics.sk/pls/elisw/casovy_Rad.procDlg
- VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2009-2018. Program 159. zasedání LRV, dne 14. dubna 2005. In: *Vláda České republiky*. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z:

<http://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/programy-zasedani-a-vasledky/archiv-zasedani-2005-2006/program-159--zasedani-lrv-16111>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2009-2018. Usnesení vlády České republiky ze dne 9. ledna 2002 č. 13+P. In: *Vláda České republiky*. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: https://kormoran.odok.cz/usneseni/usneseni_web-test.nsf/0/9B5CF3AE79385F1AC12571B6006D04D8

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2009-2018. Zápis ze zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 18. března 2004. In: *Vláda České republiky*. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnno/%20zapisy-ze-zasedani/2004/18--brezna-2004-25720>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2009-2018. Zápis ze zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 21. května 2004. In: *Vláda České republiky*. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnno/%20zapisy-ze-zasedani/2004/21--kvetna-2004-25724>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2009-2018. Zápis ze zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 21. září 2004. In: *Vláda České republiky*. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnno/%20zapisy-ze-zasedani/2004/21--zari-2004-25725>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2009-2018. Zápis ze zasedání Rady vlády pro nestátní neziskové organizace dne 14. prosince 2004. In: *Vláda České republiky*. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/%20rnno/zapisy-ze-zasedani/2004/14--prosince-2004-25726>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2009-2018. Zápis ze schůze Výboru pro legislativu a financování RVNNO ze dne 8. ledna 2009. In: *Vláda České republiky*. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/legislativa-a-financovani/2008/8--ledna-2009-53344>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

FO	Fyzická osoba
NO	Nezisková organizace
NNO	Nestátní nezisková organizace
PO	Právnícká osoba
ZDP	Zákon o dani z příjmů

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Vývoj asigovaných částek u FO a PO v EU	35
Obrázek 2 Vývoj počtu příjemců podílů zaplacených daní v letech.....	36
Obrázek 3 Vývoj celkové asigované sumy v EUR.....	37
Obrázek 4 Průměrná výše asigované sumy na příjemce v EUR.....	38
Obrázek 5 Dary a asigace od FO v milionech EUR.....	40
Obrázek 6 Dary a příspěvky od PO v milionech EUR.....	41
Obrázek 7 Celkové dary a příspěvky v porovnání s celkovou asigací v EUR	42
Obrázek 8 Běžné transfery a daňová asigace v tis. EUR.....	43
Obrázek 9 Vztah daně z příjmů a asigované sumy v milionech EUR	47

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přehled možnosti poukázat % zaplacené daně v letech 2011 až 2018 v závislosti na splnění podmínky poskytnutí finančního daru.....	22
Tabulka 2 Vývoj daně z příjmů FO a PO a asigovaných částek.....	32
Tabulka 3 Využití možnosti asignace fyzickými osobami v letech 2006-2017	33
Tabulka 4 Využití možnosti asignace právníckými osobami v letech 2006-2017	34
Tabulka 5 Vývoj počtu FO a PO, které poukázaly podíly zaplacených daní	38
Tabulka 6 Dary od FO a PO v EUR.....	39
Tabulka 7 Běžné transfery neziskovým organizacím v letech 2009-2016.....	42
Tabulka 8 Porovnání počtů nadací a spolků na Slovensku a v České republice	44
Tabulka 9 Daň z příjmů FO a PO v České republice v letech 2005 až 2017	45
Tabulka 10 Regresní statistika	46
Tabulka 11 Porovnání počtu nadací a spolků a daně z příjmů FO a PO na Slovensku s Českou republikou	47
Tabulka 12 Predikce budoucího vývoje daně z příjmů a daňové asignace v ČR	49
Tabulka 13 Počet FO a PO, které poskytly dary v letech 2011-2019	52
Tabulka 14 Počet daňových subjektů v ČR v letech 2011-2015	52
Tabulka 15 Počet daňových subjektů v SR v letech 2011-2014.....	52